שנה י"א | גליון קכג | חודש כסלו תשׁ"פ לפ"ק

בקודש חזיתיך

נייעס, באריכטן, אנטוויקלונגען, און היסטאריע פון

מוסדות יטב לב דרבינו יואל באה"ק

לצדקת רבי מאיר בעל הנס

אינעם "פך שמן טהור" בחותמו של כהן גדול!

פך אחד שמן טהור

כדי די ליכטעלעך פון די טויזנטער תשב"ר במוסדותינו הק' אין ירושלים און בני ברק זאלן קענען לייכטן בקדושה!

א מיליאן דאלער בסוד!

זייט 5

ראה בטוב

ירושלים

מסיבת מלוה מלכה פאר די קינדער פון חברת תהלים פון ירושלים עיה"ק

פאנעל צווישן הרה"ח ר' אייזיק ווייס הי"ו מנהל חברת תהלים פון בני ברק,
און הרה"ח ר' מענדל פאלאטשעק הי"ו ארום דאס התייסדות פון חברת תהילים אין ארה"ק

הגאון ר' אברהם יצחק אולמאן שליט"א חבר הביד"ץ העדה החרדית באזוכט
אין די ת"ת אין ירושלים נאך א ברית פון אן אייניקל בבית מדרשינו ברך משה

הגאון ר' אברהם יצחק אולמאן שליט"א חבר הביד"ץ העדה החרדית
טרעט אויף פאר די עלטערע כיתות אין די תלמוד תורה

די יונגלעך פון כיתה מכינה לישיבה קטנה אין ירושלים עיה"ק ביי א מסיבת לחיים אינעם
נייעם ארויסגעדינגענעם לאקאל פון די כיתה נאכדעם וואס דער בנין המוסדות איז שוין
בליעה"ר געווען צר מהכיל

הרה"ח ר' ישכר בצלאל יאקאב הי"ו מנהל המוסדות טרעט אויף ביים מסיבת לחיים

אי לאו האי יומא

כ"א כסליו

ווי אזוי וואלטן מיר אויסגעקוקט?

אין דעם גרויסן טאג וועלן מיר געדענקען

מוסדות יטב לב

איף וועלכע דער "בעל הנס" מרן רביה"ק זי"ע

האט אראפגעשטעלט דעם "יסוד" פון זיינע הייליגע קהלות און מוסדות איבער די וועלט

הכרת הטוב

מיר דארפן מכיר טובה זיין פאר מוסדות יטב לב, וואס צוליב די מוסדות איז דער פעטער ז"ל ארויסגעקומען קיין אמעריקע שאפן געלט פאר די מוסדות, און אזוי איז צוגעפירט געווארן אז דער רבי האט דאהי מייסד געווען זיין קהלה און זיינע מוסדות

מדברי מרן רביה"ק בעל ברך משה זי"ע, כ"א כסלו תשמ"א

מוסיפין על הקודש

די חשוב׳ע ליינער זענען מוסיף אויף די ארטיקלען אין בקודש חזיתיך

דער מעסעדזש פון די מעסעדזשעס

לכבוד הנהלת מוסדות יטב לב בארה״ק.

כ׳האָב נאָרוואָס ערהאַלטן דעם פרישן בקודש פון חודש חשון, און מיינע אויגן האָבן זיך גלייך געגעבן א שטעל אָפּ ביי איינס פון די פּאָדערשטע בלעטער, וואו די חשוב׳ע עסקנים און גבאי קודש פון דעם הייליגן מוסד, געבן איבער זייערע געפילן נאָכ׳ן העכסט געלונגענעם און סוקסעספולן ״שמחת יום טוב קאַמפּיין״ ביי וועלכן די חשוב׳ע חברי הנהלה האָבן ב״ה ווייטער מצליח געווען צו שיקן גענוג געלט קיין ארץ ישראל, דערמיט צו קענען אויסצאָלן פאר די כלי קודש אַלעס דעם גאַנצן געהאַלט אויף ביז נאָך די ימים טובים.

״אשרי להם ואשרי חלקם״ איז דער אויסדרוק וואָס האָט געוויס זיך אַרויסגעריסן פון יעדן איינעם וואָס האָט געהערט אָדער געליינט דערפון, און נישט דאָס איז דער ציל אויף וואָס כ׳האָב איצט גענומען די פעדער אין די הענט אַריין.

איך וויל פשוט אַרויסברענגען מיינע אייגענע הרגשים פון א זאַך וואָס איך טראַכט אַז ס׳איז נישט גענוג גוט אַרויסגעברענגט אין די ראַמען פון די עסקנים-הרגשים, וואָס אין פאַקט איז עס קיינעמס שולד, ס׳איז נאָר אַזויפיל אַז ברענגענדיג ווערטערליכע אויסצוגן פון די חשוב׳ע עסקנים, האָט מען צום סוף נישט געמאַכט קיין געהעריגן סך הכל, וואָס זאָגן די אַלע מעסעדזשעס צוזאַמען? וואָס איז דער שטערקסטער און קלאָרסטער מעסעדזש וואָס עס קומט אַרויס פון די אַלע מעסעדזשעס צוזאַמען?.

יאָ, איך קען אויך ליינען קלאָרע ווערטער, און אויבנאויף איז דער מעסעדזש זייער קלאָר. ב״ה מ׳האָט מצליח געווען אויסצוצאָלן פאר די כלי קודש אויף יום טוב. איך ווייס נישט וואָס ס׳איז געווען דער מצב פון די מוסדות-קאַסע אין די וואָכן פאר יום טוב, אָבער פון די מעסעדזשעס קוקט נישט אויס אַז ס׳איז געווען צו ברייט... און ב״ה די שמחה איז געוואַלדיג אַז מ׳האָט מצליח געווען צו צאָלן פאר די כלי קודש.

אָבער איך ערלויב מיר זיך צו באַנוצן מיט דעם באַקאַנטן שפּריך-וואָרט, אַז מ׳דאַרף קענען ליינען אויך ׳צווישן די שורות׳. דאָס איז א זאַך וואָס איך האָב אויפגעפּאַסט נאָר ווי בדרך אגב, אָבער דער מעסעדזש איז זייער קלאָר. יטב לב איז א ״נחלת הכלל״ ס׳איז א מוסד וואָס ציט אייניגע הערצה ביי יונג און אַלט!.

און לאָמיך מיך אַביסל קלאָרער פאַרשטיין-געבן. פאַרהאַן מוסדות וואָס יעדער פאַרשטייט אַז מ׳דאַרף עס שטיצן. די מוסדות וואו די אייגענע קינדער לערנען, און מוסדות ביי וועלכן מ׳האָט סיי וועלכע אייגענע אינטערעסע. דאָרט איז דאָך קיין ספק נישט אַז יעדער שטיצט עס. אַנדערע מוסדות זענען פאַרהאַן וואָס טראָץ מ׳האָט נישט קיין אייגענע אינטערעסע דערין, דאָך שטרענגט מען זיך אן דאָס צו שטיצן און מחזק זיין, יעדער מוסד צוליב סיי וועלכע סיבה עס זאל נאָר זיין. אָבער יעדער פאַרשטייט אַליינס אַז ס׳איז אינו דומה. פאַרהאַן מוסדות וואָס טרעפן מער א הארץ ביי עלטערע מענטשן וואָס זענען אויפגעוואַקסן מיט דעם ברען פאר די מוסדות, צי ביים התייסדות אָדער אין די שפּעטערע יאָרן און דאָס ברענגט אַז זיי האַלטן אַלץ אן די שטיצע פאר די מוסדות. אָבער ביי יונגערע מענטשן ווערט דער ברען צוביסלעך אָפּגעקילט, און ס׳פעלט שוין דער קאָך וואָס שטופּט דעם עלטערן דור צו שטיצן די מוסדות.

דאַקעגן זענען פאַרהאַן אַנדערע סאָרט מוסדות וואָס אַפּעלירן מער צו די הערצער פון יונגע מענטשן, וואָס דייקא זיי האָבן א געפיל דאָס צו שטיצן, דאַקעגן ביי עלטערע מענטשן איז ״פופציג צענט״ א שיינע נתינה ביי אַזאַ מוסד...

דאָס אַלעס איז – דאַכט זיך – קיין שום נייעס, און דאָס איז דער מציאות וואָס עסקנים און גבאי צדקה זעען דאָס טאָג-טעגליך. אָבער כאַפּנדיג דאָ א בליק אויף די ווערטער פון די עסקנים זעה איך בחוש, אַז יטב לב איז אַנדערש! אבות אבותינו האָבן אונז דערציילט דעם אויסטערלישן ברען וואָס עס האָט ביי זיי געהערשט ווען עס איז געקומען צו מוסדות יטב לב. מ׳האָט געזען דעם התלהבות׳דיגן ברען וואָס דער רבי זי״ע האָט געהאַט צו זיינע הייליגע מוסדות אין ארץ ישראל, מ׳האָט דאָס געהערט ביי די דינער-תורות און עס מיטגעהאַלטן סיי-ווען אימער, אַזוי אַז ס׳איז ביי זיי נישט קיין אַנדערער קלער נאָר אַז מוסדות יטב לב איז די סאַמע ערשטע און וויכטיגסטע צדקה.

ס׳איז היינט שוין אַריבער פערציג יאָר נאָכ׳ן הסתלקות פון רבי׳ן זי״ע, און, וואונדער-איבער-וואונדער, ריחו לא נמר וטעמו לא פג. דער זעלבער ברען און דער זעלבער התלהבות ברענט און פלאַקערט נאָך ביי יונגע אינגעלייט וואָס זיי קענען שוין ניטאַמאָל טראָגן דעם נאָמען יואל, ווייל זייערע טאַטעס הייסן שוין אַזוי... און אַלעס אַלעס אינצווישן. ביי יעדן

פארזעצונג אויף זייט 27

א מיליאן דאלער

בסוד!

איר זענט מעגליך צווישן די טויזנטער וועלכע האלטן נישט מיט די גראנדיעזע אבער באשיידענע חסד אונטערנעמונג וואס שפילט זיך אפ ביי אונז אין הויף.

אייער ערשטע און שנעלע מסקנא וועט אייך געוויס ברענגען צו טראכטן אז מיר ווען זיך היינט באציען צו נאך א וואוילטעטיגע אונטערנעמונג צו העלפן אונזערע ברודער אין ארץ ישראל, אבער איר האט אין א געוויסן זין צום ווייניגסטנס טיילווייז געגרייזט.

דער שרייבער פון די שורות וועלכער האט טאקע געזוכט צו הערן מער איבער אקטיוויטעטן אין ארץ ישראל איז אבער געפירט געווארן אומגערישט צו א אנדערע ריכטונג וועלכע האט אים אנדעקט א נייע אומבאקאנטע וועלט דא ביי אונז אין ניו יארק, ומגו דזכי לנפשי' זכי גם לאחריני, אדרבה לאמיר עס אייך אויך מיטטיילן איר מעגט דאס אויך וויסן.

ממש אומבאקאנט? אפשר טאקע נישט, יעדער האט שוין געהערט דערפון בשעתו. אבער פון ווען עס האט זיך געגרינדעט ביז היינט גייט עס אן שטיל און באשיידן ווי שטילע וואסערן וואס גראבן טיף מיט אויסטערלישע רעזולטאטן וואס שטעלן אהער א וועלט, א וועלט פון חסד, עולם חסד יבנה.

אבער לאמיר טאקע נישט האלטן די טעמע ווייטער פארהוילן, נאר ארויפברענגען צום אויבערפלאך דעם מאסיוון חסד אפאראט פון דער "קרן מלמדים" וועלכע העלפט ארויס די חשוב'ע מצדיקי הרבים ככוכבים, די געטרייע מלמדים פון אונזערע הייליגע מוסדות תורה ויראה דרבינו יואל מסאטמאר, ביים חתונה מאכן די קינדער בשעטו"מ.

אן אומגלויבליכער אונטערנעמונג וועלכע איז אין די קורצע צייט פון איר עקזיסטענץ שוין אנגעקומען צו די פאנטאסטישע סומע פון א מיליאן! דאלער אויסגעטיילט בדרך כבוד פאר די מלמדי תשב"ר פון אונזערע מוסדות אין וויליאמסבורג, בארא פארק, קרית יואל, מאנסי און אין ארה"ק, אלס הילף צו קענען חתונה מאכן די קינדער בדרך כבוד מיט שמחה און הרחבת הדעת.

וועט איר אודאי זיך וואונדערן וואספארא ארט האט דער אונטערנעמונג געפונען דאהי

צווישן די בלעטער פון די אויסגאבע בקודש חזיתיך וועלכע איז געווידמעט צו באריכטן נייעס און אנטוויקלונגען פון דעם בליה און וואוקס פון די מוסדות הקדושים "יטב לב" אין ארץ הקודש. אט אט דער קשיא וועט אויך זיין דער תירוץ, ווען דער זעלבער אונטערנעמונג האט זיך ארויסגעשטעלט צו זיין ממש א ישועה פאר די מלמדים פון מוסדות יטב לב וועלכע זענען אויך זוכה צו זיין א טייל פון די סגל חבורה המלמדים תורה לעמו ישראל תחת דגלו והדרכתו פון כ"ק מרן רבינו שליט"א.

אני הק' דער כותב השורות זיך אינטערעסירנדיג אביסל איבער די כסדר'דיגע געשעענישן אינערהאלב די מוסדות הק' אין ארץ ישראל, מיט'ן ציל צו קענען נענטער ברענגען פאר'ן עולם די אנגייענדע כוחות פון הרבצת תורה בטהרה וועלכע שיינען ארויס פון צווישן די ווענט פון אונזערע מוסדות יטב לב בארה"ק, האב איך זיך דערוואוסט אז שוין א לענגערע צייט וואס עס הערשט א שטארקע דערלייכטערונג פאר די מרביצי תורה במוסדותינו ווען זיי גרייטן זיך צו פירן א קינד אונטער די חופה, און זיי ערהאלטן דעם זעלטענעם בדרך כבוד'יגע שטיצע פון דעם מפעל 'קרן מלמדים'.

שפירנדיג אז עס איז ריכטיג אז דאס זאל ארויפשווימען אויפ'ן אויבערפלאך און אז דער ציבור זאל טאקע הערן מער איבער דעם, האבן מיר זיך פארבינדן מיט'ן יו"ר הנהלת הקרן, הרה"ח ר' אהרן הערש מיטעלמאן הי"ו צו הערן אביסל מער וואס דא שפילט זיך אפ אונטער די קוליסן פון דעם קרן מלמדים.

הכותב: א גוטן ר' אהרן הערש, אפשר וואלט איך געקענט הערן אביסל מער איבער דעם קרן מלמדים וואס איז געגרינדעט געווארן מיט א צייט צוריק, וואס טוט זיך מיט דעם?, עס גייט נאך אן? וואס זענען די אקטיוויטעטן פון דעם קרן?

ר' אהרן הערש: א גוט יאר, איר זענט נישט דער ערשטער וואס פרעגט די פראגע, און ס'אמת אז מ'הערט נישט צופיל דערפון אין די גאס, אבער כ'קען אייך ב"ה זאגן מיט צופרידנהייט, אז זינט דער קרן האט זיך געעפנט בעידודו ובברכת קדשו פון רבינו שליט"א, גייט ב"ה דער קרן ווייטער אן מיט א שטארקע הצלחה.

הכותב: פארוואס טאקע מאכט מען נישט עפעס א גרעסערע טראסק דערפון, ס'ווערט דאך גע'פסק'נט "מפרסמין עושי מצוה", נישט אזוי?

ר' אהרן הערש: איר זענט גערעכט, אבער ווייסט דאך אז די חברי הנהלה וואס געבן זיך אפ דערמיט זענען ב"ה אלע פארנומענע מענטשן, און יעדער געט אוועק פון זייער צייט צו טון הלכה למעשה וואס עס פעלט זיך אויס מ'זאל קענען צושטעלן דאס געלט, אז די מלמדים זאלן ערהאלטן זייער טשעק אין צייט, ממילא ווערט נישט געלייגט קיין געוויכט אויף די זייטיגע זאכן ווי פראפעגאנדע וכדומה.

הכותב: אפשר קענט איר אונז דערציילן אביסל מער איבער די אנטוויקלונגען פונעם קרן מלמדים פון ווען ס'אז נתייסד געווארן ביז צום היינטיגן טאג?

ר' אהרן הערש: דער קרן מלמדים איז נתייסד געווארן דורכ'ן רבי'ן זאל זיין געזונט, מיט צוויי יאר צוריק כ"א כסלו תשע"ח. ס'איז געווען נאך דעם גרויסן שבת מצדיקי הרבים וואס דער רבי האט געפראוועט אינאיינעם מיט די הונדערטער מלמדים פון אלע אונזערע מוסדות התורה איבער גרעיטאר ניו יארק און פון ארץ ישראל, דעמאלט איז נולד געווארן דער פלאן. ארום דריי טאג פאר כ"א כסלו קאלט מיך אן דער מנהל רוחני פון די ת"ת דא אין בארא פארק הר"ר יוסף בנימין שטערן שליט"א אינאיינעם מיט הרה"ג ר' ישראל בער שטיין שליט"א מו"ץ בקהילתינו הק', און זיי האבן מיר דערציילט איבער דעם פלאן און אז מ'דארף האבן א הנהלה וואס זאל זיך אפגעבן דערמיט, דעמאלט האט מען אוועקגעשטעלט א הנהלה פון אלע געגנטער.

די חברי הנהלת הקרן, זענען הר"ר ברוך שלמה וויינבערגער שליט"א דער ראש המנהלים פון קרית יואל, הרה"ג ר' ישראל בער שטיין שליט"א מו"ץ, הרה"ח ר' דוד יושע הירש הי"ו פון דא אין בארא פארק, הרה"ח ר' יואל עפשטיין הי"ו פון קרית יואל, הרה"ח ר' אברהם סופר הי"ו פון וויליאמסבורג, הרה"ח ר' מאיר אלי' גאלדבערגער הי"ו פון קרית יואל, הרה"ח ר' יצחק שיף הי"ו און הרה"ח ר' משה יצחק לאנדא פון מאנסי הי"ו, ואני הק'.

דער מציאות איז געווען אז פון יענעם כ"א כסלו, האט מען אנגעהויבן צו ארבעטן דערויף, און מיט עטליכע חדשים שפעטער ל"ג בעומר תשע"ח האבן מיר שוין באצאלט דעם ערשטן טשעק פון $10,000.

הכותב: צען טויזנט דאלער?!!! דאס איז א גרויסער סכום! וויפיל אזעלכע טשעקס האט מען שוין פארטיילט?

ר' אהרן הערש: ביז צום היינטיגן טאג ווען איך רעד מיט אייך האט מען שוין אויסגעטיילט 93 טשעקס. ד.ה. א סך הכל פון $930,000, און אי"ה דעם קומענדיגן כ"א כסלו וועט מען אנקומען צו די סומע פון א מיליאן דאלער!

הכותב: איר מיינט אוודאי צו זאגן "בערך" א מיליאן דאלער...

ר' אהרן הערש: ניין ניין, פונקטליך א מיליאן דאלער, נישט מער און נישט ווייניגער. מיר האבן דעם חודש כסלו 8 חתונות, איין טשעק האבן מיר שוין איבערגעגעבן, אין די קומענדיגע טעג וועט נאכפאלגן די איבריגע 7 טשעקס ד.ה. אז אויף כ"א כסלו וועלן מיר האלטן פונקט ביים הונדערטסטן טשעק, וואס דאס וועט מאכן דעם ס"ה צו איין מיליאן דאלער!

הכותב: וויאזוי שאפט מען אזעלכע סכומים, און נאכדערצו ווען ס'נישט דא קיין גרויסע פרסום פון די גאנצע זאך?

ר' אהרן הערש: לאמיר אייך זאגן, איך בין נישט קיין איין מאן באנד דא אין דעם געשעפט, מיר ארבעטן אינאיינעם א גאנצע חבורה פון עסקנים, אפשר איז כדאי צו הערן פון אנדערע אויך. לאמיר ארויפברענגען אויף די ליין ר' דוד יושע הירש, וועט איר הערן אויך אביסל פון זיין קוק ווינקל.

(ר' דוד יושע הי"ו קומט ארויף אויפ'ן ליין)

ר' אהרן הערש: א גוטן ר' דוד יושע, אונז זעמיר דא אויף א טרי-וועי, כ'האב אויפ'ן ליין דעם שרייבער פון דעם 'בקודש חזיתיך' אויסגאבע פון מוסדות יטב לב, זיי זוכן צו הערן מער איבער דעם קרן מלמדים, כ'האב שוין אביסל דערציילט ווי מ'האלט היינט צו טאגס מיט די נומערן, וואס קענסטו מוסיף זיין איבער די אקטיוויטעטן פונעם קרן?

ר' דוד יושע: אפשר וואלט מען געדארפט אויף אינטערוויוען הר"ר ברוך שלמה וויינבערגער שליט"א פון קרית יואל, ער איז גאר שטארק אקטיוו און אריינגעלייגט בתוך הענינים, אזוי אויך די אנדערע חברי הנהלה.

הכותב: ריכטיג, אבער לויט דעם באשיידנקייט און שטילקייט ווי די גאנצע זאך ווערט דא געפירט, האב איך מורא אז יעדער וועט מיר שיקן צו א צווייטן... לאמיר אייך פרעגן, וואס קענט איר דערציילן איבער דעם קרן מלמדים, האט איר גערעכנט אין אנהויב אז מען וועט אנקומען צו דעם וואס מען איז אנגעקומען ביז אהער?

ר' דוד יושע: כ'וועל אייך זאגן דעם אמת, לכתחילה ווען מ'האט זיך אראפגעזעצט מאכן די פלענער האבן מיר זיך געהאט גערישט אויף ארום 45-50 חתונות א יאר, מיר זענען איבערגעגאנגען די ליסטע פון די מלמדים, עלטערע און יונגערע, און מ'האט געשאצט אויף בערך אזא נומער. דער מציאות איז אז דעם יעצטיגן ווינטער תש"פ אליין האבן מיר שוין דערווייל געהאט 42 חתונות, ב"ה כן ירבו, ס'זאל זיך מערן שמחות ביי אידישע קינדער, אבער אויב רעדט מען פון פלענער און חשבונות, האבן מיר דאס קלאר נישט געזען פאראויס.

פאריאר תשע"ט איז געווען א עיבור יאר, האבן מיר געהאט אין טאטעל 71 חתונות. אבער אויסגעגעבן האבן מיר נאר 67 טשעקס, ווייל 4 מלמדים האבן דאס אפגעזאגט, זיי האבן געזאגט אז זיי קענען זיך באגיין אן דעם.

הכותב: פשיטא! דאס איז גראדע א חידוש, און כ'גלייב אז ס'וועט שמעקן פאר די נדבנים צו הערן אז ס'דא אזא מציאות אויך פון אזעלכע וואס נעמען נישט.

ר' דוד יושע: לאמיר אייך זאגן קלאר, מ'גיט פאר יעדן איינעם בחפץ לב, און מ'פרעגט קיינעם נישט קיין קשיות, נאר ס'איז נישט קיין סוד אז צוליב דעם וואס די מוסדות מוטשענען זיך פינאנציעל, איז ליידער דער מציאות אז די חשוב'ע כלי קודש באקומען זייער א מאגערן געהאלט, און פון דעם געהאלט איז נישט שייך צו קענען אויסצאלן די הוצאות החתונה פון די קינדער. אבער פון די צווייטע זייט אז ס'מאכט זיך א אויסנאם פון א מלמד וואס מאיזה סיבה שהוא האט אים דער רבוש"ע געהאלפן אז ער קען זיך אויסקומען אן דעם, וועלן זיי חלילה נישט "אויסנוצן דעם סיסטעם" צו נעמען ווען עס פעלט נישט אויס. אבער גלייבט מיר אז ס'איז זייער א קליינע מיעוט וואס קענען זיך ערלויבן אזא לוקסוס אפצוזאגן די הילף.

ר' אהרן הערש: כ'וואלט מוסיף געווען א נקודה צו דעם וואס ר' דוד יושע האט יעצט געזאגט. מיר האבן צווישן די נותנים עטליכע מלמדים וואס זיי נעמען אנטייל צווישן די שותפים וואס זענען מנדב א סכום געלט פאר יעדע חתונה!

הכותב: אזוי גאר? עס זענען דא מלמדים וואס זענען גאר פון די נדבנים?

ר' אהרן הערש: יא, עס מאכט זיך אזעלכע מלמדים וואס זייער פרוי פארמאגט א קליין געשעפטל וואס ברענגט אריין א שטיקל הכנסה, ווי פארשטענדליך זענען זיי גאר ווארעם צו דעם צוועק, זיי זעען טאג טעגליך ווי זייערע שותפים בעבודת הקודש פלאגן זיך און זענען מרביץ תורה מתוך הדחק, און זיי ווילן האבן א חלק אין די געוואלדיגע מצוה.

הכותב: נו, וויאזוי טאקע קען מען צושטעלן אזעלכע סכומים?

ר' אהרן הערש: איינע פון די הצלחות בעז"ה איז, אז יעדע וואך דאנערשטאג ווערט אפגעהאלטן א קאנפערענץ קאל מיט אלע באורד מעמבערס, אמאל מאכט זיך אז איינער פעלט צוליב א סיבה, אבער דער קאנפערענץ קאל גייט אן יעדע וואך אן אויסנאם, דער ציל פון דעם איז אז מ'זאל נישט ווערן ראסטיג, מ'זאל נישט זיצן באקוועם אז אלעס פארט על מי מנוחות, נאר מ'זאל האלטן אן אויג מיט אן אחריות אז מ'זאל טאקע קענען דעקן די אלע חתונות וואס ווערן ערווארטעט אויף די קומענדיגע תקופה.

בעיקר האבן מיר דאס איינגעשטעלט אז מ'האט אויפגעסעט א קבוצה פון ארום 200 אידן נדיבים בעם, וואס האבן זיך אויפגעסיינט מיט א קרעדיט קארד וואס ווערט געטשארדזשט יעדע וואך פרייטאג. און מיט דעם דעקט מען די סכומים.

הכותב: נו, אויב אזוי וואס איז נאך דא צו רעדן און צו מאכן טעלע-קאנפערענצן?

ר' אהרן הערש: ווי געזאגט איז למעשה איז דא מער חתונות בליעה"ר ווי מ'האט גערעכנט אנהייב, און נישט יעדער וואס האט זיך אויפגעסיינט אין אנהייב גיט נאך עד היום הזה. עס מאכט זיך אמאל אז א איד גייט אריבער א ענגע מצב אין זיין ביזנעס ל"ע און ער מוז צייטווייליג אפשטעלן זיין נדבה. ווי אויך איז דא אזעלכע וואס געבן ענדערש איינמאל אדער צוויי מאל א יאר. און מען מוז זיכער מאכן אז מ'קען דעקן די ערווארטעטע הוצאות.

הכותב: לאמיר אייך פרעגן א מאדנע פראגע. אויב א יונגערמאן איז היינט מצליח און ער האט די מעגליכקייט צו געבן, אבער מיט 2 יאר צוריק ווען מ'האט איינגעשטעלט דעם קרן איז נאך זיין נאמען נישט געווען אויף די ליסטע, מיינט דאס אז ער איז באפרייט פון געבן? אדער אז ער קען מער נישט האבן די זכי'

צו געבן?

ר' אהרן הערש: דאס איז דאך איינע פון די זאכן וואס ווערן באהאנדלט ביי די וועכנטליכע מיטינגס. מ'פרובירט זיך נאכצופרעגן וועם נאך מ'קען אריינגעמען צווישן די נדבנים. די הנהלה רוהט נישט, נאר מען זוכט כסדר אויפצוסיינען פרישע נדבנים וואס ווילן האבן די זכי' צו געבן פאר אזא חשוב'ע צוועק.

און ס'דארף אפשר ארויסגעברענגט ווערן אז נישט מ'זאל מיינען אז מיר זענען חלילה מזלזל אין קלענערע נדבות, נאר עס איז אזוי אוועקגעשטעלט אז 100 פראצענט פון דאס געלט פון די נדבנים גייט פאר די חשוב'ע מלמדים, די גאנצע זאך ווערט געפירט דורך די הנהלה וואס באשטייט פון וואלונטירן וואס יעדער פאר זיך איז ב"ה פארנומען מיט די אייגענע ביזנעס, און עס איז פשוט נישט שייך צו גיין קלעטערן אין די בתי מדרשים פאר קליינגעלט. אבער אדרבה איינער וואס וויל זיך אויפסיינען מיט א קרעדיט קארד צו מנדב זיין פאר'ן קרן מלמדים, קען איך אייך געבן א נומער וואו ער זאל אריינרופן, און מ'וועט דאס אננעמען בחפץ לב.

די נומער איז: 845-244-0297

אגב, קען איך אייך דערציילן אז עס קומט זיך אונז א מזל טוב, אז ב"ה היינט איז צוגעקומען נאך צוויי שידוכים פון מלמדים וואס וועלן אי"ה ארויפגיין אויף די ליסטע.

הכותב: מזל טוב!

ר' אהרן הערש: כ'וואלט מכבד געווען מיין שותף לדבר מצוה ר' דוד יושע, צו דערציילן אביסל איבער דעם אופן וויאזוי דאס ווערט געגעבן בדרך כבוד.

ר' דוד יושע: אזוי ווי ר' אהרן הערש זאגט, דאס ווערט געגעבן מיט'ן גרעסטן כבוד וואס איז נאר שייך. דער מלמד דארף נישט אויספולן קיין אפליקעישאן, מ'פרעגט נישט קיין קשיות, ווען מאכסטו חתונה, ווער איז דער מחותן, וויפיל קינדער ער האט, דאס ווערט אנגעפירט דורך אלע מנהלים פון די תלמוד תורות. דער מנהל קאלט אריין צו אונז, אז מלמד פלוני מאכט חתונה ביום פלוני, און מען גרייט אים גלייך אן א טשעק.

דער מנהל גיט איבער דעם ענוועלאופ בדרך כבוד, און די נדבנים האלטן אפי' נישט מיט פאר וועם זיי האבן געגעבן, זיי זעען אזויפיל אז מען רעכנט אראפ פון זייער קארטל. און ס'קען אפי' זיין אז דאס איז גאר א הויכע מדריגה אין צדקה, ווייל זיי הערן ניטעמאל צוריק, און זיי האבן נישט די געלעגנהייט צו שעפן סיפוק און מיטהאלטן וואס זייער געלט האט אויפגעטוהן.

הכותב: אפשר איז טאקע די צייט אז איר זאלט יא ארויסקומען ברבים, פארוואס זאלן טאקע די אידן נישט וויסן וואס זייער געלט טוט אויף?

ר' דוד יושע: אין הכי נמי, עס וועט טאקע זיין א געוואלדיגע זאך אויב וועט איר דאס באשרייבן אין אייער אויסגאבע. אבער אייגענטליך וואספארא שייכות האט דער קרן מלמדים מיט מוסדות יטב לב אז ס'זאל האבן פשט צו אריינלייגן דארט א באשרייבונג דערוועגן?

הכותב: וואס איז די פראגע? ס'האט שוין איינמאל א שייכות.

איר העלפט דאך אויך אונזערע מלמדים אין ארץ ישראל, איינער פון די מנהלים דארט האט מיר דערציילט אז עטליכע מלמדים האבן לכ' די נתינה פון קרן מלמדים געקענט פארמיידן נישט צו דארפן ארויספארן קיין אמעריקע, וואס דאס מיינט ממש א ישועה פאר דעם סדר הלימודים אין די תלמוד תורה, אז דער חדר קען ווייטער אנגיין תמידין כסדרן אומגעשטערט.

אבער אז מ'רעדט שוין, לאמיך אייך פרעגן א קשיא, איך פארשטיי אז צו טיילן 10 אלפים פאר א מלמד איז א סכום אדיר, אבער ווען מיר וועלן רעדן פון יעדן מלמד אליין, איז דען $10,000 גענוג אויף חתונה צו מאכן א קינד?

ר' דוד יושע: זיכער אז נישט, אבער עס האט זיך קלאר ארויסגעשטעלט אז ווען דער מלמד האט גארנישט מיט וואס אנצוהייבן דאן איז ל"ע דער מצב זייער שווארץ, און עס ווארפט צומאל אריין א יאוש אין זיינע ארומיגע קרובים וואס ווייסן נישט וואו אנצוהייבן העלפן. אבער אויב ווייסט מען אז ס'איז דא $10,000 דאן איז שוין דא א שטארקער יסוד אויף וואס צו בויען, און מיט די הילף פון די קרובים וידידים קען מען אים בעז"ה שטעלן אויף די פוס.

הכותב: צום שלוס, לאמיר הערן פון ר' אהרן הערש, וואס נאך קענט איר איבערגעבן פאר'ן עולם איבער דעם קרן מלמדים?

ר' אהרן הערש: איך וואלט פארגעשלאגן אז ווען מ'נעמט אויף נייע מלמדים אין תלמוד תורה, זאל מען אויפנעמען דוקא יונגע מלמדים פון 19-20 יאר וואס האבן נאך א וועג צו גיין ביז זיי מאכן חתונה בעז"ה... אדער מלמדים וואס האבן שוין ריטייערט ביי די 70 יאר...

אבער דאס איז נאר א ווערטל... ערנסט גערעדט, דער רבי זאל זיין געזונט האט דאס אונטערגענומען נאך יענעם שבת "מצדיקי הרבים", ס'האט ארויסגעהויבן דעם ריכטיגן חשיבות פון די מלמדים, אמאל פלעגט זיין אזעלכע וואס פלעגן זיך שעמען ס'האט אויסגעקוקט ביי זיי ווי אן אראפגעקוקטע פאסטן, היינט צו טאגס ווייסט יעדער, דאס זענען די מרביצי תורה וואס זענען מחנך אונזערע קינדער יעדער איד האט רעספעקט פאר זיי, יעדער וויל האבן די זכי' צו זיין א שותף אין זייער עבודת הקודש. ובפרט היינט צו טאגס ווען די מלמדים זענען ריכטיגע מומחים יעדער אין זיין פעלד ארויפצוברענגען די קינדער צו זייערע העכסטע דרגות.

כ'בין ב"ה טרוד אין די ביזנעס א גאנצן טאג, און אזוי אויך די אנדערע חשוב'ע חברי הנהלה. אבער אז מ'קען ארויסהעלפן די מלמדים שפירט מען אז ס'איז א זכי' צו העלפן אז דאס זאל ווייטער האבן א קיום. און אודאי די אלע שותפים די חשוב'ע נדבנים וואס זיי האלטן דאס נישט מיט פערזענליך, אבער עס גייט ארויס פון זייער באנק אקאונט יעדע וואך געלט, זיי דארפן וויסן ווען ער געט למשל 25 דאלער פער חתונה, איז דאס נישט נאר 25 דאלער, דאס האט דעם חשיבות פון גאנצע $10,000 דאלער, ווייל נאר מיט די אלע שותפים קענען מיר צוזאמשטעלן אזעלכע סכומים פאר יעדע חתונה.

ויה"ר אז עס זאל אראפקומען אזא שפע פאר ערליכע אידן, אז ס'וועט שוין נישט אויספעלן דער גאנצער קרן... און אזוי ווי רבינו שליט"א וואונטשט אן ביי של"ש מיט'ן נוסח פונעם רבי'ן זי"ע אין דברי יואל, ס'זאל שוין נתרומם ווערן דער 'קרן' התורה וישראל, און מ'זאל שוין זוכה זיין צום התגלות כבוד שמים בב"א.

מאי דהוה

קורצע נייעס און נאטיצן מהנעשה והנשמע אינערהאלב די קארידארן פון אונזערע מוסדות אין ארה"ק, און באריכטן איבער די אקטיוויטעטן אין אויסלאנד למען קיום המוסדות

אריינטרעטנדיג אין חודש כסלו ווערט געמאכט די לעצטע הכנות צו דעם פך שמן טהור אקציע וואס וועט אפגעראכטן ווערן אין די יומי דחנוכה, ווי אנשי שלומינו וועלן זיך משתתף זיין מיט גרעסערע סכומים צו שטיצן דעם "פך שמן טהור" די פארבליבענע ריינע קריגעלע אויל שמן זית זך די ארגינעלע תורה בטהרה בארצינו הק' די הייליגע מוסדות יטב לב.

די יערליכע "יטב לב" פארטי אין וויליאמסבורג איז אפגעהאלטן געווארן דעם פארגאנגענעם זונטאג פ' חיי שרה מיט גרויס הצלחה. עס איז ב"ה געווען אן אויסטערלישע סוקסעס, מיט די באטייליגונג פון א ריזיגן ציבור נשי אנ"ש, ספעציעל האט זיך אנגעזען דאס ערשיינונג פון הרבנית הצדיקת תליט"א א"ח כ"ק מרן רבינו שליט"א, וועלכע איז ספעציעל אריינגעקומען פון קרית יואל צו באשיינען צו די פארטי.

א נייער בנין איז ארויסגעדינגען געווארן דורך די הנהלת המוסדות פון ירושלים פאר'ן דינסט פון די כיתה מכינה לישיבה קטנה, נאכדעם וואס דער בנין המוסדות איז שוין בליעה"ר צר מהכיל, און מען איז געווען געצווינגען צו זוכן א נייעם פלאץ צוליב דעם וואוקס פון די תלמידי המוסדות בליעה"ר.

צו דעם צוועק האבן די הנהלת המוסדות ארויסגעדינגען דעם ביהמ"ד וואדקערט אויף די צפניה געסל, דאס ווערט גערופן "צפניה קטנה" א קליין שטילע גאס אין די גרויסע גאס צפניה.

זעלבסט פארשטענדליך אז די נייע פלאץ שלעפט אריין אין א נייע גרויסע הוצאה, אבער מען האט נישט געהאט קיין ברירה צוליב די הרחבת גבולי הקדושה, און די הנהלת המוסדות האט דאס אונטערגענומען להגדיל תורה ולהאדירה.

לכבוד דעם אריבערגאנג צום נייעם בנין איז פארגעקומען א מסיבת לחיים ווי עס האט אויפגעטרעטן דער ענערגישער מנהל המוסדות פון ירושלים עיה"ק הרה"ח ר' ישכר יאקאב הי"ו, און דער חשוב'ער מנהל רוחני הרה"ג ר' מרדכי שפירא שליט"א.

די תלמידי הישיבה קטנה פון בני ברק וועלכע האבן זיך אויסגעצייכנט אין די פארגאנגענע חדשים מיט'ן אויפשטיין פארטאגס צום לערנען, זענען פארגאנגענעם ר"ח חשון געפארן קיין ירושלים עיה"ק וואו זיי האבן אפגעשטאטעט א באזוך ביי הגאון האדיר פוסק הדור ראב"ד ירושלים שליט"א, ווי דער ראב"ד שליט"א האט משמיע געווען דברי חיזוק פאר די חשוב'ע בחורים.

דערנאך האט דער ראב"ד שליט"א פארטיילט ספרים פאר די בחורים. פון דארט זענען די בחורים געפארן פוקד זיין דעם ציון פון שמואל הנביא אין ירושלים עיה"ק.

אנ"ש אין מאנסי האבן מיט גרויס התלהבות זיך אנגעשלאסן מיט ברייטהארציגע שטיצע לטובת מוסדותינו הק' יטב לב, ביים יערליכער "חינוך הטהור אקציע" וואס איז דורכגעפירט געווארן מיט גרויס הצלחה דורכאויס די וואך פון פרשת לך.

א הערליכע מסיבת מלוה מלכה איז פארגעקומען פאר די קינדער פון חברת תהלים פון ירושלים עיה"ק. ביי די מסיבה איז פארגעקומען א הגרלה אויף א ספר תהילים אין וועלכן רבינו שליט"א האט געזאגט די מזמורי תהילים במשך גאנץ חודש אלול העעל"ט.

א שיינער פאנעל איז פארגעקומען מיט הרה"ח ר' אייזיק ווייס הי"ו מנהל חברת תהלים פון בני ברק, ארום דאס התייסדות פון חברת תהילים אין ארה"ק דורך רבינו שליט"א בפקודת קדשו פון רביה"ק בעל ברך משה זי"ע, דער שואל איז געווען דער מלמד מומחה הר"ר מענדל פאלאטשעק הי"ו. דערנאך האט אויפגעטרעטן מיט א דרשה נפלאה דער מגיד מישרים הרה"ג ר' ישראל מאיר שושן שליט"א.

ווי אין די פארגאנגענהייט, האבן די תלמידי ישיבה גדולה אין בני ברק אויך היי יאר מיטגעהאלטן די דרשת פתיחה פון כ"ק מרן רבינו שליט"א דורך א טעלעפאנישע פארבינדונג. ווי דער רבי שליט"א האט אראפגעשטעלט וויכטיגע יסודות פאר יעדן תלמיד הישיבה.

אין די פארגאנגענע וואכן ווען עס זענען געווען עטליכע אנגעצויגענע טעג איבער ארה"ק ווען עס זענען געקומען צו פליען הונדערטער ראקעטן פון די אראבישע געגנטער נאך די נאכאנאנדע התגרות באומות פון די ציוניסטישע רעגירונג, און עס האט געהערשט א זארג אין צענטער פון ארץ ישראל, דעריבער איז די מיידל שולע פון מוסדותינו אין בני ברק געווען געשלאסן אויף א קורצע צייט ביז דער מצב אין לאנד האט זיך עטוואס בארואיגט.

הגאון ר' אברהם יצחק אולמאן שליט"א חבר הביד"ץ העדה החרדית, וועלכער האט אפגעשטאטעט א באזוך אין בית מדרשינו ברך משה אין ירושלים עיה"ק לכ' די שמחת הברית פון נכדו העסקן החשוב ר' משה הירש הי"ו מראשי העסקנים פון מוסדותינו הק' אין ירושלים, איז לכ' דעם געלעגנהייט ארויפגעקומען אין דעם בנין התלמוד תורה ווי ער איז אויפגענומען געווארן מיט גרויס כבוד.

צום ערשט איז דער רב שליט"א אריין צו די עלטערע כיתות ווי ער האט פארהערט די קינדער, דערנאך זענען זיך די קינדער צוזאמגעקומען און הרה"ח ר' ישכר יאקאב האט מקבל פנים געווען דעם חשוב'ן גאסט, און דערנאך האט דער רב שליט"א משמיע געווען א דרשת חיזוק פאר די קינדער.

ברכת מזל טוב

לכבוד ידידנו החשובים
שהשמחה במעונם

הרה"ח ר' **צבי עקיבא ברייטשטיין** הי"ו
יו"ר הנהלת מוסדותינו הק' בית שמש יצ"ו

לרגל נישואי נכדתו למז"ט

הרה"ח ר' **וואלף פערל** הי"ו
חבר הנהלת מוסדות יטב לב

לרגל נישואי בתו למז"ט

הרה"ח ר' **יוסף יושע גרין** הי"ו
חבר הנהלת מוסדותינו הק' בני ברק יצ"ו

לרגל הולדות נכדו למז"ט

הרה"ח ר' **גרשון כף** הי"ו
חבר הנהלת מוסדותינו הק' בני ברק יצ"ו

לרגל הולדות נכדו למז"ט

הרה"ח ר' **דוד מאיר ווייס** הי"ו
חבר הנהלת מוסדותינו הק' בירושלים עיה"ק

לרגל הולדות נכדתו למז"ט

הרה"ח ר' **הערשל האלצער** הי"ו
מגדולי עסקני מוסדותינו הק' בני ברק יצ"ו

לרגל הולדות נכדו למז"ט

הרה"ח ר' **משה הירש** הי"ו
מגדולי עסקני מוסדותינו הק' בירושלים עיה"ק

לרגל הולדות בנו למז"ט

הרה"ח ר' **יואל** ברל"ז **לאנדא** הי"ו
פושקע עסקן של מוסדות יטב לב בוויליאמסבורג יצ"ו

לרגל הולדת בנו למז"ט

הרה"ח ר' **שמעון יצחק פילאפף** הי"ו
חבר מערכת בקודש חזיתיך

לרגל הולדת נכדו למז"ט

די אויסגאבע "בקודש חזיתיך"
ווערט ארויסגעשיקט
חודש'ליך אויף די פאסט פריי
אן אפצאל פאר אלע אונזערע
תומכים איבער ניו יארק און
מאנטריאל

בעזהשי"ת

בקודש חזיתיך

מאנאטליכע אויסגאבע וואס
ווערט ארויסגעשיקט פאר
תומכי מוסדות יטב לב
דרב"י בארה"ק

Mailing address:
Yetev Lev Eretz Yisruerl
POB 2123 Monroe, NY 10949

פאר סיי וועלכע קאמענטארן, אדער ווער עס האט איבערצוגעבן סיי וועלכע עפיזאד אדער בילדער און דאקומענטן בשייכות מיט די אנטוויקלונג און אויפהאלטונג פון די מוסדות יטב לב, פארבינדט אייך מיט איינע פון די עסקני יטב לב, אדער רופט אריין אין אפיס

845.782.3091 עקסטענשאן **105#**

אדער קענט איר שיקן אן אימעיל צו

Bakodesh@yetevlevey.com

Layout and Design by:
www.Artistic.Group

Editing by:
Mastermind Marketing

עסקני מוסדות יטב לב

איבערצוגעבן נדבות פאר די מוסדות אדער זיך איינצוהאנדלען א שותפות אין החזקת מלמד

וויליאמסבורג	מאנטריאל
ר' מאיר פערל הי"ו, מנכ"ל 917.836.0447 הרב אהרן טייטלבוים שליט"א 917.453.0970 ר' הלל מנשה מארמארשטיין הי"ו 347.243.8419	ר' קלמן אליעזר לעווי הי"ו 514.915.6315
קרית יואל	**מאנסי**
ר' דוד מאיר שווארץ הי"ו 845.421.5294 ר' אשר זעליג בלייך הי"ו 845.662.5250 ר' יושע אליעזר עקשטיין הי"ו 845.500.7101	ר' יוסף מאיר שמידמאן הי"ו 845.270.8949
בארא פארק	**קרית טאהש**
ר' משה חיים קאהן הי"ו 718.812.5249	ר' יצחק שווארטץ הי"ו 450.419.1605
	אויסטראליע
	ר' זלמן גראס הי"ו 0431.695.391

אויסצולייזיגן א יטב לב פושקע אדער צו באקומען א נייע פושקע

וויליאמסבורג	קרית יואל
ר' יואל לאנדא הי"ו 347.786.2985	ר' יואל צבי הירשפעלד הי"ו 845.662.4091

פאר אלע איינגעלעגנהייטן פון דעם קרן הבנין החדש אין בני ברק רופט:

ר' בנציון אלי' זאלדאן הי"ו 845.537.0995	ר' יואל בראוּוער הי"ו 347.385.3892

עפיזאדן, שטריכן, היסטארישע געשעענישן,
ארום דעם התייסדות פון מוסדות יטב לב דסאטמאר

ראשית ממלכתו

מיר האַלטן אינמיטן דערציילן איבער דעם התייסדות פון אונזער "מיידל שולע" בנות ארץ ישראל, אין די שטאָט בני ברק. ווי דערציילט פאַרגאַנגענעם חודש, האָט מען אין די ערשטע צייטן פון די מיידל שולע, זיך זייער געמוטשעט מיטן איינשטעלן די סדרי הלימוד אויפ'ן געהעריגן ניוואָ, צוליב דעם וואָס די לערערינס וואָס זענען אויפגענומען געוואָרן, זענען געווען פון פרעמדע קרייזן, וועלכע האָבן ווייט נישט פאַרשטאַנען דעם אייגענאַרטיגן דמות פון אונזער קהלה און פון דעם חינוך וואָס מ'זוכט צו געבן פאַר די תלמידות, וואָס האָט געקאָסט אַסאַך אַסאַך כוחות מסדר צו זיין די סדרי הלימוד אויף א געהעריגן פאַרנעם.

אין איינס פון די ערשטע יאָרן האָט מען אויפגענומען אַלס מחנכת אין די שולע, די הויכגעשעצטע הרבנית הערשקאָוויטש ע"ה, וועלכע איז געווען א פרוי פון פריערדיגן דור און האָט גאָר אַסאַך אַריינגעלייגט אין די תלמידות. רביצין הערשקאָוויטש איז געווען די שוויגער פונעם לעלובער רבי'ן כ"ק אדמו"ר רבי אלתר אלעזר מנחם זצ"ל, באַקאַנט אַלס "רבי אלתר'ל" זון פון כ"ק אדמו"ר הגה"ק רבי משה מרדכי מלעלוב זצ"ל. צווישן די קינדער פון רבי אלתר'ל זצ"ל זענען בניו: כ"ק אדמו"ר רבי דוד'ל לעלובער שליט"א פון באָראָ פּאַרק, וכ"ק אדמו"ר רבי יעקב יצחק שליט"א מלעלוב פון ב"פּ, הגה"צ המשפיע המפורסם רבי אלימלך בידערמאַן שליט"א, המשפיע הגה"צ רבי חיים יוסף שליט"א ר"י פּנים מאירות, און הגה"צ רבי נחמן שליט"א.)

זי האָט אַסאַך אַריינגעלייגט אין די תלמידות און אַוועקגעשטעלט אַסאַך יסודות פאר די שולע וואָס איז געבליבן אויף שטענדיג.

הרה"ח ר' אברהם יצחק דייטש ז"ל

נאָר אידיש, נאָר אידיש

איבער דעם וואָס מ'האָט זיך דאַן אַזוי געפּלאָגט אַריינצוברענגען אין די תלמידות דעם אמת'דיגן ערליכן גייסט, דערציילט איינע פון די ערשטע תלמידות, די חשוב'ע מרת ליכטנשטיין תחי' אשת הרה"ח ר' אשר אנטשיל הי"ו מחשובי אנ"ש אין וויליאַמסבורג, און טאָכטער פון הרה"ג רבי אברהם יצחק דייטש ז"ל וועלכער איז געווען פון די גרויסע עסקנים פאר די הצלחה פון די שולע.

"איך געדענק ווען די שולע איז נאָך געווען אין די ערשטע דירות וואס מ'האט געבויט אין שיכון קרית יואל (זעה ווייטער), געדענק איך ווי ר' יוסף אלי' ביקל וועלכער איז געווען פון די הנהלה, אָדער ר' חיים הערש שוואַרץ האָב אונז כסדר אָנגעזאָגט "קינדערלעך נאָר אידיש, נאָר אידיש". מ'האָט געדאַרפט אַריינברענגען אין אונז דעם שטאָלץ צו רעדן נאָר אידיש. די מיידלעך מיט וועמען די שולע האָט זיך

געעפענט, האָבן דאך פריער געלערנט אין "בית יעקב" וואו די שפּראַך איז געווען נאָר העברעאיש, האָט מען איצט אונז געמוזט אַריינברענגען דעם גייסט אַז מיר זאָלן האבן אן איבל צו רעדן די שפראך, און צו רעדן דייקא נאָר די אידישע שפראך.

"אין איינס פון די ערשטע יאָרן האָט ביי אונז געדינט אַלס לערערין א חשוב'ע פרוי מרת פאכקלאד. זי איז געווען פון די ליטווישע קרייזן. אָבער זי איז געווען זייער אן ערליכע. זי האָט געוואוינט נעבן די דירה פון הגאון בעל שבט הלוי זצ"ל. ס'איז עפּעס אַזוי געווען דער סדר, אַז יעדן אינדערפרי האָבן מיר עטליכע תלמידות, גענדאַרפט גיין צום שטוב פון די לערערין איר אָפּצונעמען פון איר היים, און נאָכמיטאָג האָבן מיר איר אַהיימבאַגלייט.

ווען זי האָט געלערנט מיט אונז אין די שולע, האָט זי – ווי פאַרשטענדליך – גערעדט נאָר די אידישע שפּראַך. אָבער למעשה איז זי געווען צוגעוואוינט צו די העברעאישע שפּראַך. איז געווען אינטערעסאַנט ווי אויפ'ן גאַנצן וועג, ווען מיר האָבן מיר באַגלייט, האָט זי זיך זייער שטאַרק אַכט געגעבן נישט אַרויסצורעדן אפילו איין וואָרט העברעאיש. ס'גייט דאך שוין אַזוי, אויפ'ן וועג באַגעגענט מען זיך געווענליך מיט דעם און מיט יענעם, זי האָט זיך געטראָפן מיט חבר'טעס און באַקאַנטע, און זיי האָבן איר באַגריסט און געוואָלט רעדן מיט איר. אָבער זי האָט אַלץ געענטפערט נאָר "נו נו" און גאָרנישט רעאַגירט. קעגן אונז האָט זי בשום אופן נישט געוואָלט רעדן אויף די העברעאישע שפּראַך. דאָס איז געקומען פון איר ערליכקייט, וואָס טראָץ ס'איז שוין געווען נישט אין צייט פון די שולע, האָט זי זיך אַכט געגעבן נישט אַריינצוברענגען קיין קאַלטקייט אין די יסודות וואָס מיר האָבן געלערנט אין די שולע.

"דאָס איז געווען די כוחות פון דעם מנהל הר"ר בנציון ז"ל וועלכער האָט אַראָפּגעשטעלט פאר די לערערינס די פונקטליכע סטאַנדאַרטן וואָס עס פאָדערט זיך פון די לערערינס.

מ'שרייט נאָך "סאַטמאַרער"...

"אָבער דער אָפיציעלער סטאַנדאַרט אין די שטאָט איז יאָ געווען דייקא אן העברעאישע... און נאָך מער, אַנדערע האָבן עס נישט אַזוי לייכט אַראָפּגעשלונגען דאָס אַז סאַטמאַר ברענגט אַריין אין די שטאָט דעם אַלטן אַמאָליגן גייסט...

"איך געדענק ווי איינמאָל בין איך געגאַנגען אויפ'ן גאס מיט א גרופּע מיידלעך. פאַרשטייט זיך אַז מיר האָבן גערעדט אידיש. אינמיטן איז דורך איינער א ליטווישער אידל, וואָס הערנדיג אונזער שפּראַך האָט ער אונז געגעבן א שריי נאָך "סאַטמאַרער" און דערצו צוגעלייגט נאָך א פאר ווערטער אויף עברית. דער אמת איז, אַז כ'האָב קיין אַנונג וואָס ער האָט דאָרט געזאָגט, כ'האָב נישט פאַרשטאַנען זיין שפּראַך. אָבער פון דעם טאָן וואָס ער האָט גערעדט, האָט אויסגעזען אַז ס'שמעקט אים זייער נישט אַז מיר רעדן אידיש, און צוליב דעם האָט ער אונז נאָכגעשריגן "סאַטמאַרער".

"איך וואונדער זיך נאָך ביז היינט. איך האָב אַלץ געהערט אַז אין אייראָפּע האָט מען נאָכגעשריגן אידן בלויז פאַר'ן חטא ווייל יענער איז געווען א "דזשיד". אין די פרייע שטאט נתני' (וואו מיר האָבן געוואוינט אין די ערשטע יאָרן ווען מיר זענען אָנגעקומען קיין ארץ ישראל) האָט מען אונז נאָכגעשריגן אַלס "דתי" (רעליגעז), אָבער אין די חרד'ישע בני ברק זאָל מען אונז נאָכשרייען? בלויז פאַר'ן חטא ווייל מיר זענען "סאַטמאַרער"? דאָס איז עפּעס א זאַך וואָס גייט מיר נאָכנישט אין מח אַריין ביז צום היינטיגן טאָג.

"אָבער דאָס איז דעמאָלט געווען דער מצב אין בני ברק. סאַטמאַר איז געווען אן אַראָפּגעקוקטע זאַך, און לערנען אידיש נאָך מער. נאָר דער כח וואָס מיר האָבן געוואוסט אַז מיר האָבן אין ווייטן ניו יאָרק א גרויסן הייליגן רבי'ן, וואָס שיצט אויף אונז, דאָס האָט אונז דערהאַלטן אין אַלע זמנים זיך צו פירן לויט דעם גייסט וואָס ער האָט געמאָנט און געפאָדערט פון אונז.

ביז אַהער די זכרונות פון מרת ליכטנשטיין.

עיניו למרחוק

דאָס האָט אַזוי אָנגעהאַלטן עטליכע יאָר, ביז ווען די תלמידות מיט וועמען די שולע האָט זיך אָנגעהויבן, זענען אונטערגעוואַקסן. ביסלעכווייז האָט די שולע אַליינס שוין געקענט נהנה זיין פון די אייגענע פירות, ווען מ'האָט אויפגענומען לערערינס פון די תלמידות וואָס זענען נתחנך געוואָרן אין דעם אייגענעם בית חינוך, וואָס ווערנדיג ערצויגן פון קינדווייז אָן מיט דעם היימישן גייסט וואָס מ'האָט מיט אַזויפיל מסירת נפש אַראָפּגעשטעלט, האָט מען מיט די פרישע לערערינס געוויס זיך נישט גענדאַרפט אויסנעמען אַז זיי זאָלן נישט רעדן קיין העברעאיש, נאָכדעם וואָס זיי זעלבסט זענען כסדר אויפגעוואַקסן מיט דעם גייסט, אַז העברעאיש איז א טריפה'נע שפּראַך, און בעיקר אַז אידיש איז ביי זיי געווען די אָפיציעלע שפּראַך וואָס נאָר דאָס האָט מען גערעדט אין שולע און אינדערהיים, אַזוי אַז ס'איז ביי זיי פּשוט געווען דער געוואוינהייט אַזוי צו רעדן מיט די שפּראַך.

אַזוי אַרום שטעלט זיך אַרויס דער פריידיגער מציאות, אַז ביז צום היינטיגן טאָג איז דער ישוב "שיכון קרית יואל" ווי א שטילער אינזל אינמיטן א ברויזענדער ים, זייענדיג כמעט דער איינציגסטער ווינקל אין די שטאָט, וואו "אידיש" איז די ערשטע און אָפיציעלע שפּראַך פון די איינוואוינער און קינדער. אידן פון דער פרעמד וועמען עס קומט אויס צו זיין צוגאַסט אין בני ברק, ווערן אָפטמאָל פאַרוואונדערט פון דיביידע קעגנזייטיגע פאַקטאָרן. סיי פון דעם וואָס אין די גרויסע שטאט בני ברק וואָס איז אָנגעפולט מיט צענדליגער טויזנטער אידן פון אַלע שיכטן, הערט מען כמעט נישט די "אידישע שפּראַך" וואו מ'גייט און שטייט הערט מען נאָר די טריפה'נע שפּראַך וואָס איז די אָפיציעלע שפּראַך ביי רוב תושבים, אָבער דאַקעגן ווען מען קומט אַריין אין שיכון קרית יואל, דאָרט שפּירט מען זיך היימיש, נישט בלויז ווייל מ'טרעפט דעם היימישן ציבור אנ"ש עדת חסידי סאַטמאַר, נאָר די שפּראַך איז די זעלבע היימישע אידישע שפּראַך מיט וואָס היימישע חסיד'ישע אידן רעדן אין שטוב, וואָס איז אַלעס צום פאַרדאַנקן די הייליגע מוסדות, ובפרט די מיידל שולע, וואו עס זענען נתחנך געוואָרן און עס ווערן ווייטער נתחנך די צוקונפטיגע מאַמעס פון די ווייטערדיגע דורות, וועלכע ברענגן אַריין אין זייערע קינדער דעם ערליכן גייסט מיט וואָס זיי זעלבסט זענען נתחנך געוואָרן בשנות צעירתם.

ווען מ'זעט היינט די פירות פון די מיידל שולע, באַקומט מען כאָטש אַביסל א נענטערן בליק און פאַרשטאַנד, אַרויסצוהאָבן די הייליגע ווערטער וואָס דער מייסד המוסד מרן רביה"ק זי"ע האָט זיך אויסגעדרוקט איבער דאָס נחיצות פון מייסד זיין די שולע, וכידוע וואָס ער האָט דאַן געזאָגט, אַז ווילאַנג ער האָט נישט קיין מיידל שולע אין

בני ברק האָט ער נישט מיט וואָס צוצוגיין צום הייליגן טאָג יום כיפור. ווי מיר האָבן שוין אַרויסגעברענגט, איז זיכער נשגב מבינתו צו פאַרשטיין די טיפע ענינים וואָס דער רבי האָטווירקליך געמיינט מיט זיינע דיבורים. אָבער זעענדיג ווי פון די הייליגע מוסדות בכלל, ובפרט פון די מיידל שולע איז אויסגעשטיגן דער לגיון של מלך וואָס האַלט אָן דעם איינציגסטן ערליכן פעסטונג, דעם איינעם ריינעם פך שמן טהור אין בני ברק, איז לייכטער צו פאַרשטיין פאַרוואָס ס'איז דעם רבי'ן געגאַנגען אַזוי בנפשו דאָס מייסד צו זיין, און ווי די אַריבער זעכציג יעריגע מסירת נפש'דיגע האָראָוואַניע פון דעם צדיק איז קאי וקיימי ביז צום היינטיגן טאָג.

מ'מוטשעט זיך מיט פלאַץ

אינצווישן איז די מיידל שולע כסדר געוואַקסן. אויסער דער היימישער ציבור, אנ"ש חסידי סאַטמאַר וואָס האָבן דאָרט אַריינגעגעבן די קינדער, איז שמו יצא לתהלה, און אויך אידן פון אַנדערע קרייזן, וועלכע האָבן געזוכט צו געבן אן ערליכן חינוך פאר די קינדער, האָבן אַריינגעשטעלט די קינדער אין די שולע.

אַזוי האָט זיך געמאַכט אַז – נישט אַנדערש ווי דער סדר פון אַנדערע סאַטמאַרער מוסדות אומעטום – האָט מען זיך כסדר געמוטשעט מיט א מאַנגל אין פלאַץ.

ווי שוין דערציילט פריער, איז די שולע קודם געגרינדעט געוואָרן אין א ביהמ"ד וואָס מ'האָט ענדליך מצליח געווען אָפּצוקויפן. ווי הר"ר בנציון שרייבט אין זיינע זכרונות, האָט מען נישט צו לאַנג געקענט אַזוי אָנהאַלטן. ווען מ'האָט אין די תלמוד תורה זיך געמוטשעט מיט מאַנגל אין פלאַץ, האָט מען נאָך אַלץ געקענט טרעפן א ביהמ"ד וואָס זאָל מסכים זיין עס צו פאַרדינגען אָדער סתם אַזוי אַריינצולאָזן די קינדער אומזיסט. אָבער א מיידל שולע איז כמעט קיין איין ביהמ"ד נישט געווען גרייט עס צו פאַרדינגען אַז מיידלעך זאלן דאָרט קענען לערנען. דעריבער האָט מען זיך כסדר געמוטשעט נישט בלויז מיט מאַנגל אין פלאַץ, נאָר פשוט מיט "פלאַץ" צו טרעפן א מקום מכובד וואו צו פלאַצירן די תלמידות.

א שטיק צייט האָבן די תלמידות געלערנט אין די נייע דירות וואָס מ'האָט דאַן געבויט אין שיכון קרית יואל (איבער וואָס מיר וועלן אי"ה דערציילן אין די קומענדיגע קאַפּיטלען.) נאָכדעם וואָס מ'האָט שוין געהאַט פאַרענדיגט בויען עטליכע בנינים אין שיכון, האט מען אָבער נאָכנישט געהאַט פאַרקויפט די אַלע דירות, און א שטיק צייט האָט

בשעת די בוי ארבעט אויפצובויען די דירות אין שיכון קרית יואל בני ברק

מען גענוצט די אונטערשטע דירות פון בנין זיבן אין שיכון, וואָס דאָרט האָט מען פלאַצירט די מיידל שולע. מ'האָט אַביסל אַרומגעדרייט מיט די ווענט, און מסדר געווען אַז מ'זאָל דאָרט קענען פלאַצירן עטליכע קלאַסן.

די תלמידות דערציילן, אַז ס'איז דאָרט נישט געווען גענוג פלאַץ פאַר אַלע תלמידות, דעריבער האָט מען דאַן איינגעטיילט דעם טאָג. טייל קלאַסן זענען געקומען אין שולע נאָר פאַרמיטאָג, און טייל קלאַסן נאָר נאָכמיטאָג. דער פאַרמיטאָג האָט זיך אָנגעהויבן פריער ווי געווענליך, און דער נאָכמיטאָג האָט זיך געענדיגט שפּעטער ווי געווענליך, אַזוי אַז די תלמידות זאלן אין די שעות פון די שולע, אָנקומען צו לערנען דאָס וואָס מ'לערנט געווענליך אין דעם יאָרגאַנג אין שולע.

פאַרשטייט זיך אַז מ'האָט נישט צולאַנג געקענט אַזוי אָנהאַלטן, ובפרט טאַקע, אַז דאָס אַליינס, דער גמר הבני' פון עטליכע בנינים אין שיכון קרית יואל, צוגעברענגט אַז די שולע איז נאָך מער פאַרגרעסערט געוואָרן, נאָכדעם וואָס איינס פון די תנאים וואָס מ'האָט זיך אויסגענומען מיט די נייע תושבים אין די דירות איז געווען, אַז זיי וועלן שיקן די קינדער דייקא אין די סאַטמאַרער מיידל שולע "בנות ארץ ישראל בית אַלטא פיגא" און אַז מ'האָט שוין אָנגעהויבן זיך אַריינצוציען אין די דירות, איז די שולע ווירקליך פאַרגרעסערט געוואָרן, אַזוי אַז מ'האָט שוין געדאַרפט האָבן מער פלאַץ פאַר דעם גרויסן מספר פון תלמידות בליעה"ר. נאָך א שטיק צייט האָט הרה"ח ר' יחיאל בענעדיקט ז"ל, וועלכער האָט גאָר אַסאַך צוגעהאָלפן פאַר'ן התייסדות און קיום פון די הייליגע מוסדות, אַוועקגעגעבן א טייל פון זיין דירה אויף רחוב סאקאלאוו, (דאָרט וואו עס שטייט היינט דער ביהמ"ד "בית יחיאל" וואָס איז נתייסד געוואָרן על שמו אין זיין דירה.) וואָס דאָרט האָט מען פלאַצירט טייל פון די תלמידות.

אָבער ס'איז נישט קיין תכלית אָנצוהאַלטן אַזוי ווייטער, און טראָץ די שוועריגקייטן אין וואָס די מוסדות האָבן זיך געפונען, האָט מען מחליט געווען אַריינשפּרונגען אין דעם פרישן אונטערנעמונג, צו בויען אַן אייגענעם בנין פאר די מיידל שולע, ווי מיר וועלן אי"ה דערציילן קומענדיגן חודש.

פאָרזעצונג קומט אי"ה.

א הערצליכן דאנק!

שטייענדיג נאך די יערליכע יטב לב פארטי וואס עס איז פארגעקומען אין וויליאמסבורג דעם פארגאנגענעם זונטאג פ' חיי שרה העעל"ט לטובת אונזערע הייליגע מוסדות **"מוסדות יטב לב דרב"י בארץ הקודש"** מיט אירע טויזענטער קינדער עניי ארץ ישראל, ליגט אויף אונז א פליכט אויסצודרוקן אונזער דאנק פאר

די חשוב'ע נשים צדקניות וועלכע האבן מיט זייער איבערמידליכע ארבעט אהערגעשטעלט די פארטי אלס א סוקסעס

צום אלעם ערשט פאר די חשוב'ע האוסטעסעס וועלכע האבן איינגעלייגט זייער כח און מח מיט געט־ריישאפט צו פארזיכערן די הצלחה פון די פארטי

מרת ס. קליין תחי'
אשת מו"ה בערל הי"ו

מרת ח. מערץ תחי'
אשת מו"ה אברהם יצחק הי"ו

מרת ח. מ. שטרויס תחי'
אשת מו"ה משה יודא הי"ו

א באזונדערן דאנק פאר די חשוב'ע עסקניות וועלכע האבן פיל געלייסטעט פאר די הצלחה פון די פארטי

מרת מ. בערגער תחי'
אשת מו"ה מיכאל הי"ו

מרת ח. ר. בערקאוויטש תחי'
אשת מו"ה מענדל הי"ו

מרת מ. בערקאוויטש תחי'
אשת מו"ה שמואל יודא ני"ו

מרת ר. בראך תחי'
אשת מו"ה אפרים משה הי"ו

מרת י. גליק תחי'
אשת מו"ה משה אליעזר הי"ו

מרת ג. גליק תחי'
אשת מו"ה מענדל מאיר הי"ו

מרת ר. דרוממער תחי'
אשת מו"ה יעקב הערש ני"ו

מרת ח. ר. העללער תחי'
אשת מו"ה חיים הי"ו

מרת י. וואלטער תחי'
אשת מו"ה משה אלי' הי"ו

מרת מ. ווייסמאן תחי'
אשת מו"ה אשר יונה ני"ו

מרת ל. זופניק תחי'
אשת מו"ה אהרן הי"ו

מרת ר. לעבאוויטש תחי'
אשת מו"ה משה יודא הי"ו

מרת ר. לעבאוויטש תחי'
אשת מו"ה שמואל ארי' הי"ו

מרת ש. מויזקאפף תחי'
אשת מו"ה חיים הערש הי"ו

מרת מ. מויזקאפף תחי'
אשת מו"ה יואל הי"ו

מרת ג. מיטטעלמאן תחי'

אשת מו"ה יודא הי"ו

מרת א. י. מענדלאוויטש
אשת מו"ה מאיר זאב הי"ו

מרת ר. ז. מענדלאוויטש
אשת מו"ה מנחם שלמה הי"ו

מרת ח. מ. מערץ תחי'
אשת מו"ה דוד שמואל הי"ו

מרת ה. מערץ תחי'
אשת מו"ה חיים הערש הי"ו

מרת ר. מערץ תחי'
אשת מו"ה יואל ני"ו

מרת ע. ב. מערץ תחי'
אשת מו"ה יושע מתתי' הי"ו

מרת מ. מערץ תחי'
אשת מו"ה יחזקאל שרגא הי"ו

מרת מ. פישער תחי'
אשת מו"ה חיים צבי הי"ו

מרת ח. ב. פריינד תחי'
אשת מו"ה צבי דוב הי"ו

מרת פ. קאהן תחי'
אשת מו"ה יואל הי"ו

מרת ח. צ. קאהן תחי'
אשת מו"ה יוסף יעקב הי"ו

מרת ג. קרויס תחי'
אשת מו"ה משולם איסר הי"ו

מרת ב. ראזמאן תחי'
אשת מו"ה יואל ני"ו

מרת מ. שעהר תחי'
אשת מו"ה יואל מרדכי הי"ו

מרת ז. שפיצער תחי'
אשת מו"ה אברהם יונה הי"ו

דער זכות פון די לימוד התורה פון די טויזענטער תינוקות של בית רבן תלמידים פון אונזערע הייליגע מוסדות, דער זכות פון צדקת רבי מאיר בעל הנס און דע

ווי עס וואונטש
הנהלת המוסדות

אחרון אחרון חביב!

די חשוב'ע
וויליאמסבורגע
"פרויען פאראיין"
פון מוסדותינו הק'

מרת פ. האלענדער תחי'
אשת מו"ה יעקב זלמן הי"ו

מרת י. ליכטענשטיין
אשת מו"ה אשר אנשיל הי"ו

מרת ר. גראס
אשת מו"ה הערש אלימלך הי"ו

מרת ק. קליין
אשת מו"ה שמעון ישראל הי"ו

מרת מ. גאלדשטיין
אשת מו"ה חיים יודא הי"ו

מרת פ. ר. מייער
אשת מו"ה אברהם הי"ו

מרת מ. קליין
אשת מו"ה יעקב יוחנן ע"ה

מרת מ. שווארטץ
אשת מו"ה עזריאל עמרם הי"ו

מרת ב. שטארק
אשת מו"ה מנחם משולם ע"ה

מרת ק. שפיטצער
אשת מו"ה יחיאל שרגא הי"ו

מרת ד. לעבאוויטש
אשת מו"ה חיים הי"ו

ט תחי'

ט תחי'

ר זכות פון רבוה"ק זי"ע וועט אייך זיכער ביישטיין צו געבענטשט ווערן מיט אלעס גוטס

תלמידים דערציילן

בזכרינו את ציון

נכבדי אנ"ש תלמידים מימי קדם במוסדות יטב לב בארה"ק דערציילן זייערע זכרונות פון די בראשית
יארן אין מוסדות יטב לב, און איבער דאס לעבן און שאפן פון אנ"ש תושבי ארה"ק בימים ההם

3

הרה"ג ר' שמואל פריעדמאן שליט"א
ר"מ בישיבה קטנה "קדושת יום טוב" קרית יואל

פארזעצונג פון פריער

ס'איז נאָך דאָ ערליכע אידן

פאָריגן חודש האָב איך דערמאַנט הרה"ח ר' נח קליין הי"ו וועלכער איז געווען פון די תלמידי הישיבה אין ירושלים, און שפּעטער ווען ער איז געקומען קיין ניו יאָרק, איז ער געווען הויז-בחור ביי מרן רביה"ק זי"ע.

כ"ק מרן רבינו שליט"א באזוכט ביים ירושלים'ער רב זצ"ל

האָב איך געהערט א שיינעם סיפּור פון ר' נח הי"ו, אַז ווען ער איז געקומען פון ארץ ישראל און ער איז געווען הויז-בחור ביים רבי'ן זי"ע, האָט דער רבי אים זייער אַסאַך אויסגעפרעגט איבער די ישיבה אין ירושלים. ר' נח האָט אַסאַך דערציילט איבער דאָס איבערגעגעבענקייט פונעם ראש ישיבה רבי משה ארי' זצ"ל פאר די ישיבה און פאר די תלמידים, פון וואָס דער רבי האָט שטאַרק הנאה געהאַט.

איינמאָל זאָגט אים דער רבי "נו דערצייל נאָך עפּעס פון רבי משה ארי'". האָט ער בתמימות דערציילט פאַר'ן רבי'ן, אַז איינמאָל נאָכ'ן דאַווענען האָט ער אַהיימבאַגלייט רבי משה ארי'ן זצ"ל. אינמיטן וועג איז קעגן געקומען די רביצין פון רבי משה ארי'. האָט זי געזאָגט פאַר'ן בחור וואָס האָט באַגלייט דעם ראש ישיבה, אַז זי האָט געמוזט אַוועקגיין פון שטוב, און זי האָט באַהאַלטן דעם שליסל דאָרט-און-דאָרט.

דער ראש ישיבה זצ"ל איז געווען א שח עינים, און ער האָט זיך קיינמאָל נישט אויפגעהויבן די אויגן אויפ'ן גאַס. ווען די רביצין האָט גערעדט צו דעם בחור, האָט דער ראש ישיבה בכלל נישט געוואוסט ווער דאָס איז געווען, און ווען די רביצין איז אַוועקגעגאַנגען האָט דער ראש ישיבה געפרעגט דעם בחור "וואָס האָט די אידענע דאָרט געזאָגט?". ער האָט בכלל נישט אויפגעפּאַסט אַז דאָס איז געווען זיין אייגענע רביצין.

צומאָרגענס האָט דער משב"ק הרה"ח ר' עזריאל גליק ז"ל געפרעגט פון ר' נח וואָס ער האָט דערציילט פאַר'ן רבי'ן איבער רבי משה ארי'. האָט ר' נח איבערציילט די מעשה. האָט ר' עזריאל דערציילט אַז דער רבי האָט אים געזאָגט "ס'איז נאָך דאָ ערליכע אידן אין ארץ ישראל". האָט ר' עזריאל געפרעגט דעם רבי'ן "ווער" (וועמען ער מיינט) האָט דער רבי געענטפערט "רבי משה ארי'".

וויאַזוי האָסטו געדענקט אינמיטָן אַ סוגיא?...

כ'האָב שוין דערציילט פאַרשידענע שיינע זאַכן איבער דעם קשר צווישן דעם דזשיקובער רבי'ן הרה"ק רבי יודא'לע זצ"ל מיט אונזער

ישיבה אין ירושלים, און מיטן טאַטן ז"ל בפרט. וועל איך, אגב, דערציילן נאָך אַן אינטערעסאַנטע זאַך פון רבי יודא'לע זצ"ל, אַ זאַך וואָס כ'האָב געהערט בשם הגה"צ רבי מנחם מאַנדערער זצ"ל מקאָסוב[1]. ס'איז אַ מעשה וואָס ס'איז כדאי צו וויסן.

אַלס בחור האָט רבי מנחם געהאַט אַ טעגליכן שיעור מיט רבי יודא'לע. יעדע נאַכט האָבן זיי געלערנט צוזאַמען אַ לענגערע צייט וואָס האָט זיך געקענט פאַרציען ביז שפּעט אין די נאַכט אַריין. אינצווישן איז רבי מנחם אַ חתן געוואָרן און ער האָט חתונה געהאַט. במשך די וואָך פון שבע ברכות איז ער געוויס נישט געקומען צום שיעור, אָבער אַ נאַכט נאָך די לעצטע שבע ברכות האָט ער ווייטער אָנגעהויבן קומען צו רבי יודא'לע צו לערנען דעם שיעור.

עס פאַרשטייט זיך אַז נאָך די חתונה, ובפרט זייענדיג נאָך אַ פרישער יונגערמאַן, האָט ער שוין נישט געקענט לערנען אָן קיין גבול, און ער האָט געהאַט אַ חשבון אַז ער וועט בלייבן לערנען ביז עלף אַזייגער, און דאַן וועט ער אַהיימגיין. ווען עס איז געוואָרן עלף אַזייגער האָט רבי מנחם זיך אָנגערופן צו רבי יודא'לע, "רבי, כ'האָב חתונה געהאַט," מיינענדיג צו זאָגן אַז ער דאַרף שוין אַהיימגיין. רבי יודא'לע איז דאָך געווען אַ שאַרפער, האָט ער אים ברוגז'דיגערהייט געענטפערט, "אַ גוטע נאַכט."

רבי מנחם האָט שוין געקענט רבי יודא'לען, און פון זיין צורה און פון דעם אופן וויאַזוי ער האָט אים געענטפערט אַ גוטע נאַכט, האָט ער שוין פאַרשטאַנען אַז רבי יודא'לע איז נישט אַזוי צופרידן... האָט ער אים געפרעגט, "רבי, איז נישט גערעכט אַז איך דאַרף שוין אַהיימגיין?" האָט רבי יודא'לע געענטפערט, "יאָ, ביסט גערעכט, אָבער מיר האַלטן דאָ אינמיטן אַזאַ שיינע סוגיא. ווער האָט דיך דערמאַנט אינמיטן די סוגיא אַז דו האָסט חתונה געהאַט?"...

דאָס איז געווען בלויז איין נאַכט נאָך די שבע ברכות, דאָך האָט רבי יודא'לע פאַרשטאַנען אַז ווען מ'איז אמת'דיג אַריינגעטון אין אַ סוגיא מיט דער גאַנצער פעסטקייט, פאַרגעסט מען פשוט וויפיל אַזייגער ס'איז, אפילו ווען מ'איז אַ וואָך נאָך די חתונה.

ענדערש עסן געהעריג ווי שלאָפן

איבער דעם ענין פון שלאָפן געהעריג, דערמאַן איך זיך אַ שיינע זאַך וואָס האָט אין זיך זייער אַ שטאַרקע הוראה פון רבי'ן זי"ע וואָס מיין טאַטע ז"ל האָט פערזענליך מקבל געווען פון רבי'ן.

איינער פון די חשוב'ע תלמידים פונעם טאַטן ז"ל אין די ישיבה אין ירושלים איז, הגה"צ רבי פייוויל סופר שליט"א אב"ד בוענאָס איירעס אין אַרגענטינא, וואָס אין זיינע יונגע יאָרן האָט ער געוואוינט אין ירושלים, און ער איז געווען מפּארי התלמידים פון די ישיבה יטב לב. ער האָט אַסאַך מקבל געווען פונעם טאַטן, און ער האָט אַלע יאָרן שפּעטער זיך געהאַלטן זייער נאָענט צום טאַטן ז"ל.

מיין טאַטע ז"ל האָט דערציילט, אַז ווען רבי פייוויל שליט"א איז געווען אַן ערוואַקסן קינד, איז ער שוין געווען באַקאַנט אַלס געוואַלדיגער מתמיד. ער פלעגט אויפשטיין זייער פרי פאַרטאָגס, און אַזוי געלערנט א גאַנצן טאָג מיט גרויס התמדה. זיין טאַטע הרה"ח ר' משה ז"ל[2] האָט געהאַלטן אַז ער שטייט אויף צו פרי, און ער האָט אים אָנגעזאָגט אַז ער זאָל נישט אויפשטיין פריער ווי 4:30 פאַרטאָגס. עס האָט אָבער נישט צופיל געהאָלפן... נאָך איין טאָג וואָס ער האָט געפאָלגט און איז אויפגעשטאַנען 4:30 האָט זיין טאַטע באַמערקט א טאָג שפּעטער אַז ער שטייט שוין ווייטער אויף נאָך פריער, נאָר כדי אַז זיין טאַטע זאָל נישט באַמערקן, האָט ער גענומען די שיך אין די הענט, און אַזוי איז ער אַרויס פון שטוב, כדי אַז זיין גיין זאָל נישט מאַכן קיין גערודער...

איז זיין טאַטע ר' משה זיך געקומען דורכרעדן מיטן טאַטן ז"ל וואָס ער זאָל טון, און וויאַזוי זיך אומצוגיין מיט דעם. האָט מיין טאַטע אים מייעץ געווען, אַז קען אים לאָזן אויפשטיין ווען ער וויל, נאָר אַזויפיל זאָל ער אַכט געבן, אַז ער זאָל יעדן טאָג עסן דריי סעודות צו די זעט, וואָס דאָס איז זייער וויכטיג פאַר'ן אַנטוויקלונג פון א קינד. מיין טאַטע האָט אים געזאָגט אַז ער האָט דאָס מקבל געווען פון רבי'ן זי"ע. דער רבי האָט אים אַמאָל געזאָגט אַז נישט שלאָפן געהעריג איז נישט קיין סכנה. שפּעטער ווען עס מאַכט זיך שלאָפט מען זיך אויס געהעריג, און ס'שאַדט גאָרנישט. אָבער אויב א קינד עסט נישט געהעריג, קען דאָס שאַטן. דעריבער האָט דער רבי געזאָגט אַז מ'דאַרף זען אַז א קינד זאל עסן דריי מאָל א טאָג געהעריג, וואָס ווי פאַרשטענדליך איז דער עיקר אַז מ'זאָל עסן געהעריג פת שחרית, און אַז מ'זאָל עסן געהעריגע געזונטע מאכלים.

אגב, ווען איך דערצייל דאָס דערמאַן איך זיך נאָך צוויי זאַכן. ערשטענס איבער רבי פייוויל, וואָס ווי איך זאָג איז ער אַלע יאָרן געבליבן א נאָענטער תלמיד פונעם טאַטן ז"ל און ער האָט זיך זייער נאָענט געהאַלטן מיט אים.

דאָהי אין קרית יואל איז אַרויסגעקומען א ספר מיטן נאָמען "פיאות כהלכה" פון הרה"ג רבי דניאל דוד שטיינבערג שליט"א, אינעם חלק הליקוטים איבער עניני פיאות הראש, ברענגט ער וואָס ער האָט געהערט פון הגה"צ רבי פייוויל שליט"א, וואָס ער האָט דאָס געהערט פון מיין טאַטן ז"ל, וואָס ער האָט נאָכגעזאָגט אין נאָמען פון הגה"ק

1. רבי מנחם זצ"ל איז געבוירן בשנת תרצ"ד צו זיין פאָטער הגה"צ רבי משה זצ"ל, נכד צדיקי בית קאָסוב-וויזשניץ. נאָכ'ן קריג איז ער אַרויף קיין ארץ ישראל און איז דאַן אַריין לערנען אין דער וויזשניצער ישיבה, וואו ער איז שטאַרק מקושר געוואָרן צו רבי יודא'לע מדזשיקוב זצ"ל וועלכער האָט דאַן געדינט אַלס מרביץ תורה אין דער וויזשניצער ישיבה; ער האָט כל ימיו גערעדט און דערציילט פון רבי יודא'לען, וועמען ער האָט באַטראַכט אַלס רבו המובהק. רבי מנחם האָט שפּעטער געדינט אַלס משגיח רוחני אין דער וויזשניצער ישיבה און אין ישיבת לפלגות ראובן אין ירושלים. ער האָט געפירט אַן אָפענע שטוב אין ירושלים, וועלכע האָט כסדר געווירבעלט מיט געסט, און ער איז געווען באַקאַנט אַלס איש מופת; אידן פלעגן שטראָמען צו אים מקבל צו זיין מברכותיו, ביז צו זיינע לעצטע טעג. ער איז נפטר געוואָרן אין עלטער פון 79 יאָר, ביום שב"ק פרשת בהר בחקותי, כ"ד אייר תשע"ג לפ"ק, און איז נספד געוואָרן דורך גדולי הרבנים ואדמורי"ם שליט"א מיט וועמען ער איז געווען אַ מחותן. ער האָט איבערגעלאָזט שיינע פאַרצווייגטע דורות לשם ולתפארת.

2. הרה"ח ר' משה ז"ל איז געווען מחשובי אנ"ש קודם אין ירושלים און שפּעטער אין וויליאַמסבורג. אין ירושלים האָט ער געדינט אַלס איינער פון די חשוב'ע מלמדים אין אונזער תלמוד תורה יטב לב וואו ער האָט מעמיד געווען תלמידים הגונים. אין די פריערדיגע מאמרים האָבן עטליכע אנ"ש דערציילט פון אים שיינע זכרונות.

בעל ייטב לב זי"ע, אַז ווען אַ איד קומט אַרויף אויף אַ יענעם עולם, און ער האָט קיינמאָל נישט צוגערירט צו זיין באָרד און פיאות, איז דער חשבון דאָרט גאָר אַנדערש.

איך געדענק אַז ווען איך בין געווען אַ קינד האָב איך דאָס אַליינס געהערט פונעם טאַטן. ס'איז געווען איינער וואָס האָט אָנגעהויבן אַביסל זיך צו פוצן דעם באָרד וכדומה. געדענק איך אַז דער טאַטע האָט גערעדט מיט אים, און צווישן אַנדערן האָט ער אים נאָכגעזאָגט די ווערטער פונעם ייטב לב. ס'איז אַ זאַך וואָס איז נישט אַזוי באַקאַנט, און ס'איז כדאי דאָס מפרסם צו זיין, אַז דער ייטב לב האָט געזאָגט, אַז ווען מ'קומט אַרויף אויף יענעם עולם, און מ'האָט זיך נישט גערירט די באָרד און פיאות, איז דער חשבון דאָרט גאָר אַנדערש.

צווייטנס, אַז מ'רעדט פון פת שחרית איז אינטערעסאַנט צוצולייגן, אַז ווען בסוף ימיו פון מיין טאַטן, ווען ער איז שוין ליידער נישט געווען געזונט, איז אים גאָר שווער אָנגעקומען דאָס עסן. אָבער דאָך האָט ער נישט מוותר געווען פון צו עסן כאָטש אַ כזית לכבוד "פת שחרית". ער האָט געהאַלטן פאַר די אויגן וואָס חז"ל זאָגן איבער דאָס וויכטיגקייט פון עסן פת שחרית, און ביי אים איז דאָס געווען כמעט ווי אַ דאורייתא... ער האָט זיך אָנגעשטרענגט כמעט איבער די כוחות צו עסן כאָטש אַ כזית ברויט. ער האָט דאָס איינגעטונקען אין קאַווע צי אין אַנדערע משקאות, און ער האָט זיך געמוטשעט און געפּלאָגט, ביז ער האָט מצליח געווען אַראָפּצושלונגען דעם כזית.

געבעטן רשות פאַרצוזעצן מיטן בענטשן

שפּעטער ווען איך בין אַריין אין ישיבה, האָב איך ווי אַלע בחורים אָנגעהאַלטן אַ נאָענטן קשר מיט'ן ראש ישיבה רבי משה ארי' זצ"ל; איך האָב אים אַסאַך מאָל באַגלייט אויף פאַרשידענע מקומות, און ס'איז מיר אויסגעקומען מיטצוהאַלטן ביי אים אינטערעסאַנטע זאַכן.

איינמאָל האָב איך באַגלייט דעם ראש ישיבה זצ"ל אום חול המועד סוכות ווען ער איז געגאַנגען באַזוכן הגה"ק רבי דוד יונגרייז זצ"ל ראב"ד העדה החרדית. קיין טעלעפאָן האָט ער דאָך נישט געהאַט אַז מ'זאָל אים קענען מעלדן אַז מ'קומט, דעריבער זענען מיר אָנקומען צו אים אין די סוכה ווען ער האָט געהאַלטן אינמיטן בענטשן. די ירושלים'ער אידן געדענקן זיכער, ווי ביי רבי דוד איז יעדע ברכה געווען מיטן גאַנצן ברען, אין אַ בחינה פון "כל עצמותי תאמרנה".

הגה"ק רבי דוד יונגרייז זצ"ל
ראב"ד העדה החרדית

ווען רבי דוד האָט געזען דעם ראש ישיבה אַריינקומען, האָט ער זיך אויפגעשטעלט מלא קומתו באימה וביראה, און ער האָט געוויזן פאַר'ן ראש ישיבה זצ"ל אַז ער זאָל זיך זעצן. דערנאָך האָט ער ממשיך געווען מיטן בענטשן ביז "לעולם אל יחסרינו". דאַן האָט ער זיך נאָכאַמאָל אויפגעשטעלט, און אַזוי געפרעגט רשות פון רבי משה ארי' צו ער קען ווייטער זאָגן די הרחמנ'ס. עס גייט מיר נישט אַרויס פון זכרון וואָס פאַר אַ יראת הכבוד די צוויי צדיקים האָבן געהאַט איינער פאַר'ן אַנדערן.

איך געדענק נאָך אויך דעם שיחת קודש וואָס עס האָט זיך דאַן אַנטוויקעלט צווישן זיי. יענעם יאָר איז געווען אין ירושלים אַ נישט-געווענליכע זאַך, אַז ערב סוכות איז געווען פאַרוואָלקענט. מ'האָט מורא געהאַט אַז עס גייט קומען אַ רעגן, אַ זאַך וואָס פּאַסירט כמעט נישט אין ירושלים. צוליב דעם וואָס עס רעגנט כמעט קיימאל נישט אום סוכות, האָט קיינער נישט קיין שלאַק אויף די סוכה, און איצט אַז עס איז געווען פאַרוואָלקענט, איז געווען אַ גרויסער פחד פון אַ צושטערן יום טוב ח"ו. אָבער ב"ה יום טוב ביינאַכט האָבן די הימלען זיך אויסגעלייטערט, און די שמחה איז געווען גרויס ב"ה.

דער באַזוך איז געווען שוין אינמיטן חול המועד, און דער עולם האָט שוין כמעט געהאַט פאַרגעסן וואָס ס'איז געווען די ערשטע נאַכט יום טוב... אָבער דער צדיק רבי דוד האָט נישט פאַרגעסן. רבי דוד האָט אָנגעהויבן דעם שמועס מיט אַ געוואַלדיגע שמחה, זאָגנדיג כהאי לישנא: ב"ה מ'האָט אונז געוויזן פון הימל היינטיגס-יאָר גרויסע חסדים, אַז ס'איז געווען פאַרוואָלקענט און ס'האָט זיך צושפּרייט, אַזוי אַז מ'האָט געקענט זיצן אין די סוכה.

ער האָט נאָכגעזאָגט וואָס עס שטייט אין משנת חסידים (אַ באַקאַנטער קבלה ספר) אויף דעם וואָס די משנה זאָגט, אַז ווען עס רעגנט אום סוכות איז דאָס אַ משל לעבד שבא למזוג כוס לרבו וכו', אַז מזיגת הכוס מיט וואַסער איז דאָך מרמז אויף המתקת הדינים, און ישיבת סוכה ברענגט דאָך אויך המתקת הדינים.

רבי דוד האָט אָנגעהויבן זיך אונטערצוהייבן פונעם בענקל, און ער האָט געקאָכט מיט אַ שמחה "מ'האָט אונז געוויזן מן השמים אַז מ'וויל אונזערע מצוות, מ'וויל אונזער המתקה".

געוואָלט צוקומען צו דער מסקנא

צווישן אַנדערע געדענק איך, ווי יעדן חול המועד פלעגט רבי משה

ארי' גיין באַזוכןביים גערער רבי'ן כ"ק אדמו"ר בעל בית ישראל זצ"ל, און עטליכע תלמידים פלעגן אים באַגלייטן. דער באַזוך איז אַלץ געווען אַ קורצער, ס'האָט געדויערט אפשר אַ מינוט אויפ'ן זייגער. אויפ'ן אייגנאַרטיגן שטייגער פונעם גערער רבי'ן זצ"ל איז עס אַלץ געווען קורץ און שאַרף, אַריין און אַרויס.

עטליכע מאָל געדענק איך, ווי ווען רבי משה ארי' איז אַריינגעקומען, האָט דער גערער רבי זיך גלייך אָנגערופן, "פון רב (מרן רביה"ק זי"ע גאב"ד ירושלים) הערט מען ב"ה גוטע גריסן. דער אויבערשטער זאל העלפן ווייטער."[3]

איינמאָל געדענק איך, אַז ווען מיר זענען אַריינגעקומען צום גערער רבי'ן, האָט דער גערער רבי געפרעגט רבי משה ארי' אויף אונז: "ווער איז דאָס? די קינדער?" האָט רבי משה ארי' זיך אָנגערופן, "כ'האָב דאָך נישט קיין קינדער." האָט דער גערער רבי אים ווייטער געפרעגט, "ווער דען איז דאָס?" האָט ער געענטפערט אַז דאָס זענען זיינע תלמידים. האָט דער גערער רבי געענטפערט, "נו, תלמידים זענען דאָך אויך ווי קינדער."

ווען מיר זענען אַרויס פון דאָרט האָט רבי משה ארי' מיר אַריינגערוימט אין אויער, "דו מיינסט אַז ער געדענקט נישט אַז איך האָב נישט קיין קינדער? ער האָט פּשוט געוואָלט אָנקומען צו קענען זאָגן די מסקנא אַז תלמידים זענען אויך קינדער..."

ולאתקנא שרגא

די גרויסע השפעה און הדרכה פון יראת שמים וואָס מ'האָט געהאַט פון רבי משה ארי' זצ"ל קען מען נישט גענוג שרייבן. יעדע תנועה זיינע איז געווען פול מיט יראת שמים און חביבות המצוות.

איך געדענק - לדוגמא - אַז איינמאָל פרייטאָג אינדערפרי פאַר'ן דאַווענען זענען מיר געפאָרן צוזאַמען מיטן ראש ישיבה זצ"ל צום "הר הזיתים" צו די יאָרצייט פונעם נאַסאַדער רב'ס ברודער וואָס ליגט אויפ'ן הר הזיתים. צוריקקומענדיג איז מען דורכגעפאָרן דעם שטוב פונעם ראש ישיבה זצ"ל, און דער הויז-בחור האָט געוואָלט גיין ברענגן דעם טלית-ותפילין. האָט דראש ישיבה זיך אָנגערופן "איך גיי אַליינס. נעמען דעם טלית-ותפילין איז א מצוה, און מצוה בו יותר מבשלוחו.

איך געדענק אויך, ווי איינמאָל איז פּורים אין ירושלים אויסגעפאַלן אום פרייטאָג. (אין ירושלים האַלט מען דאָך פּורים אינעם טאָג ווען אין די גאַנצע וועלט האַלט מען שושן פּורים. דאָס הייסט אַז ווען פּורים איז דאָנערשטאָג אין די גאַנצע וועלט, דאַן האָבן די ירושלים'ער אידן דעם פּורים אום פרייטאָג.)

נאָכ'ן דאַווענען און מגילה-ליינען האָב איך אַהיימבאַגלייט דעם ראש ישיבה רבי משה ארי'. ווען ער איז אָנגעקומען אַהיים זענען שוין אידן געשטאַנען ביי דער טיר און האָבן געוואַרט איבערצוגעבן משלוח מנות, אָבער רבי משה ארי' האָט אפילו זיך נישט געוואָלט אַראָפּזעצן טועם זיין. קודם האָט ער זיך גענומען צוגרייטן די ליכט לכבוד שבת, און ערשט נאָכדעם האָט ער אָנגעהויבן אויפצונעמען דעם עולם וואָס איז געקומען מיט משלוח מנות. צוליב קדושת השבת האָט ער מורא געהאַט אַז די סעודה און דער לבסומי בפוריא וועט זיך פאַרציען אויף לאַנג, און עס וועט אויסקומען אַז ער וועט נישט האָבן געשטעלט די ליכט לכבוד שבת. דעריבער האָט ער נישט געוואָלט אָנהייבן מיט די מצוות היום ביז נאָכ'ן שטעלן די ליכט.

כ'קען נישט אויפהערן צו טראַכטן פון דיר

רעדנדיג פון פּורים וועל איך דערציילן אַן אינטערעסאַנטע זאַך וואָס צייגט אויף דעם געוואַלדיגן זהירות פון רבי משה ארי' אויף מנהגי ישראל קודש, און פון דער אַנדערער זייט, זיינע אויסטערלישע מדות וואָס האָט זיך ספּעציעל אַרויסגעצייגט אַנבאַלאַנגט די בחורים.

אין ירושלים איז דאָך פּורים אַ טאָג שפּעטער ווי אין דער גאַנצער וועלט, אָבער תענית אסתר האַלט מען יאָ י"ג אדר, אַזויווי איבעראַל. קומט אויס אַז אין ירושלים איז תענית אסתר נישט ערב פּורים, נאָר אַ טאָג פאַר ערב פּורים.

איין יאָר ווען י"ד אדר איז אויסגעפאַלן זונטאָג (און אין ירושלים איז פּורים געווען אום מאָנטאָג), ווען אין אַזאַ פאַל איז מען דאָך מקדים דעם תענית אסתר אויף דאָנערשטאָג בעפאָר, וואָס געפאַלט אויס אום י"א אדר, צוויי טעג פאַר י"ג אדר, דער טאָג ווען עס איז געווענליך תענית אסתר - האָט ביי אונז אין ישיבה געדאַוונט פאַר'ן עמוד אַ בחור וועלכער איז געקומען צו אונז לערנען פון בני ברק. איידער מ'האָט אָנגעהויבן דאַווענען, האָט דער בחור געגעבן אַ פרעג פון אַן אַנדערן בחור וואָס ס'איז דער מנהג צי מ'זאָגט היינט תחנון, האָט דער בחור געענטפערט אַז ווען תענית אסתר איז אַזוי פרי, פיר טעג פאַר פּורים, זאָגט מען יאָ תחנון. דער בחור האָט טאַקע אַזוי געטון, און נאָך סליחות האָט ער געזאָגט תחנון.

למעשה איז דאָך ביי אונז דער מנהג אַז פון י"א אדר זאָגט מען שוין

3. ענליך דערציילט הרה"ח ר' מרדכי הערשקאָוויטש הי"ו מחשובי זקני המלמדים בקרית יואל, וועלכער איז געווען פון די נאָנטע תלמידים פונעם ירושלים'ער רב זצ"ל, אין זיינע זכרונות וואָס ווערט געברענגט אין "בזכרינו את ציון" ח"א, ווי פאָלגענד:

"רבי משה ארי' זצ"ל פלעגט יעדן חול המועד גיין באַזוכן דעם גערער רבי'ן דער בית ישראל זצ"ל, און איך פלעג אַלעמאָל מיטגיין. חול המועד סוכות תשל"ד האָב איך אים אויך באַגלייט אויף דעם באַזוך. ווי נאָר מיר זענען אַריינגעקומען צום גערער רבי'ן, האָט דער גערער רבי אים אויפגענומען אויף זיין אייגנאַרטיגן שטייגער, ווען אַלס כיבוד האָט ער געגעבן אַ ציגאַר...

"ווי נאָר דער רב איז אַריינגעקומען, האָט דער גערער רבי אים דערלאַנגט דעם ציגאַר, און גלייך האָט ער אים געפרעגט, 'וואס מאַכט דער רב?' (מרן רביה"ק זי"ע). דער רבי איז דאָך דאַן שוין לײדער נישט געזונט געווען, און ער איז שוין געווען שטאַרק אָפּגעשוואַכט נאָכ'ן ליידן דעם סטראָוק בשנת תשכ"ח. דאַן האָט דער גערער רבי זיך ווייטער אָנגערופן, 'כ'האָב באַקומען אַ גרוס פונעם רב אַז יום כיפור האָט ער שוין געדאַוונט פאַר'ן עמוד.' מיט דעם האָט זיך געענדיגט דער שמועס און דער גאַנצער באַזוך..."

נישט קיין תחנון, אַזוי אַז אפילו ווען ס'איז תענית אסתר מוקדם זאָגט מען אויך נישט קיין תחנון. דער בחור האָט דאָס נישט געוואוסט און ער האָט זיך פאַרלאָזט אויפ'ן אַנדערן בחור וואָס האָט אים געזאָגט אַז מ'זאָגט יאָ תחנון, און ער האָט אַזוי געטון.

דער ראש ישיבה רבי משה ארי' האָט אָבער נישט מסכים געווען דערצו און ער האָט נישט מיטגעזאָגט קיין תחנון, אָבער ער האָט גאָרנישט געזאָגט פאַר דעם בחור. זעענדיג אַז ווען עס קומט צו "רחום וחנון" זעצט זיך רבי משה ארי' נישט אַראָפּ, איז דער בחור געוואָרן צומישט, אָבער ער האָט פאָרגעזעצט און ער האָט געענדיגט דעם גאַנצן לאַנגן תחנון וואָס מ'זאָגט דאָנערשטאָג.

שפּעטער אינמיטן טאָג איז דער בחור אַהיימגעפאָרן קיין בני ברק, צו פראַוועון דעם יום טוב פּורים ביי זיינע עלטערן. איידער ער איז אַהיימגעפאָרן איז ער געקומען מקבל זיין ברכת פּרידה פונעם ראש ישיבה. האָט רבי משה ארי' אים דאַן געפרעגט, "פאַרוואָס האָסטו געזאָגט תחנון?" האָט דער בחור געענטפערט אַז ער האָט זיך פאַראינטערעסירט און געהערט אַז טייל פירן זיך אין דעם פאַל אַז מ'זאָגט יאָ תחנון. האָט רבי משה ארי' שאַרף רעאַגירט דערויף, "אונז זעמיר עפּעס פון די גאַס? אונז האָמיר נישט קיין אייגענע מנהגים?! מיר דאַרפן עפּעס גיין נעמען מנהגים פון דער גאַס?!" אַזוי האָט ער אים שאַרף פאָרגעהאַלטן אויף דעם וואָס ער האָט געזאָגט תחנון.

מיט דעם האָט זיך עס געענדיגט און דער בחור איז אַהיימגעפאָרן קיין בני ברק. ס'פלעגט זיין דער סדר, אַז די בני ברק'ער בחורים וואָס האָבן געלערנט אין ירושלים, פלעגן אינעם ירושלים'ער פּורים נאָכמיטאָג קומען צו פאָרן קיין ירושלים, דאָרט מיטצוהאַלטן דעם סעודת פּורים בים טיש פונעם ראש ישיבה. געדענק איך ווי יענעם יאָר, מאָנטאָג פּורים נאָכמיטאָג, ווען דער דערמאַנטער בחור איז אָנגעקומען פון בני ברק און איז אַריינגעקומען צו רבי משה ארי', האָט רבי משה ארי' אים ממש אַרומגענומען, און ער האָט אָנגעהויבן צו וויינען צו אים, "כ'האָב דיר געגעבן אַ פּסק, ס'איז זיך דיר נישט געקומען. זיי מיר מוחל!" דער ראש ישיבה איז שוין געווען בגילופין, און ער האָט גערעדט ברייטער ווי געוועהנליך, האָט ער ווייטער זיך געבעטן ביי דעם בחור, זאָגענדיג, "איך קען נישט אויפהערן צו טראַכטן פון דיר, כ'האָב דיך באַ'עוולה'ט, אָבער דו האָסט נישט געטון קיין שום עוולה..." און אַזוי האָט ער נישט אָפּגעלאָזט דעם בחור, ביז ווען דער בחור האָט געזאָגט אַז ער איז אים מוחל בלב שלם.

דו וועסט מיין גאַסט

בכלל איז רבי משה ארי' געווען איבערגעגעבן פאַר יעדן תלמיד ממש ווי א טאַטע צו א קינד.

איך געדענק ווי איינמאָל איז געווען א חתן אין די ישיבה. ער איז געקומען פון בני ברק און ער האָט געלערנט אין ירושלים. ער איז אויך א חתן געוואָרן אין ירושלים. דעמאָלט איז נאָך געווען דער סדר ביי אַסאַך מענטשן, אַז אינמיטן די תקופה ווען מען איז געווען חתן-וכלה, האָבן די מחותנים אבי הכלה איינגעלאַדענט דעם חתן אויף א שבת צו זיך אין שטוב, און יענעם שבת האָבן די מחותנים אבי הכלה איינגעלאַדענט די כלה צו זיך אין שטוב אויף גאַנץ שבת. דער ראש ישיבה האָט געהאַלטן אַז דאָס איז נישט אויסגעהאַלטן, און ער פלעגט דאָס רופן "מחליף פּרה בחמור"...

איז געווען איין שבת (דאַכט זיך אַז ס'איז געווען שבת חול המועד סוכות) ווען דער ראש ישיבה האָט באַמערקט דעם חתן דאָרט אין ירושלים. דער ראש ישיבה האָט געוואוסט אַז ער ער דאַרף נישט איצט זיין דאָרט אין ירושלים, און ער האָט אים געפרעגט וואָס ער זוכט דאָ. האָט דער חתן געענטפערט אַז ער איז אויף דעם שבת איינגעלאַדענט צו זיין ביי זיין מחותן אין שטוב אויף שבת. דער ראש ישיבה האָט גלייך געזאָגט פאַר דעם בחור "דעם שבת וועסטו זיין מיין גאַסט" און ער האָט אים נישט געלאָזט גיין צום מחותן אין שטוב. ער האָט אים געזאָגט "מאָרגן נאָכ'ן דאַווענען וועט דער מחותן קומען אויף קידוש צו מיר, וועסטו אים דעמאָלט זאָגן די תורה און דעם פּשט'ל וואָס דו האסט דיר אָנגעגרייט אים צו זאָגן.

די בחורים גרעסערע יראי שמים

איך וועל דערציילן א מעשה וואָס ווער עס האָט געקענט דעם ראש ישיבה זצ"ל וועט זיך גלייך קענען אידענטיפיצירן מיט די מעשה און מעיד זיין אַז ס'איז זייער צוגעפּאַסט פאַר זיין געהויבענעם מהות.

ס'איז געווען איינמאָל ליל שישי (דאַכט זיך מיר אַז ס'איז געווען אין די נאַכט פון ער"ח אלול תשל"א) ווען איך האָב געהאַט די געלעגנהייט צו פאַרפירן מיטן ראש ישיבה א פּריוואַטן שמועס, מ'האָט גערעדט איבער התמדת התורה און נאָך, און דערביי האָב איך אים געפרעגט פאַרשידענע שאלות. איינס פון די זאַכן געדענק איך, אַז ער האָט מיר גע'עצה'ט צו לערנען די ספרי החיד"א.

צום סוף האָט דער ראש ישיבה מיך געפרעגט ווער זענען די אמת'ע יראי שמים אין די ישיבה. האָב איך אים געזאָגט דעם נאָמען פון א חשוב'ער בחור. האָט ער געענטפערט "אים ווייס איך, אָבער ווער נאָך?". האָב איך געזאָגט אַז איך ווייס נישט.

אינדערפרי קומט צו צו מיר איינער פון די דעמאָלסדיגע חשוב'ע בחורים אין די ישיבה, ה"ה הרה"ח ר' אליעזר עקשטיין הי"ו וועלכער וואוינט היינט אין בני ברק און איז מחשובי אנ"ש, באַקאַנט מיט זיין עסקנות לכל דבר שבקדושה, ובפרט למען חולי ועניי ישראל אין ב"ב, (ער איז געווען דער געטרייער משב"ק פון רבי משה ארי'. אויסער דעם האָט ער געהאַט דעם זכות אַז דער ראש ישיבה זצ"ל האָט יעדן טאָג געלערנט מיט אים א פאר שעה. ער איז געווען זייער נאָנט צום האַרץ פונעם ראש ישיבה, און ער האָט געקענט רעדן מיט אים מער ווי די אנדערע הויז-בחורים.)

האָט ר' אברהם אליעזר מיך געפרעגט "וואָס האסטו געטון מיטן ראש ישיבה נעכטן נאַכט?". האָט ער מיר דערציילט, אַז ער איז געגאַנגען מיטן ראש ישיבה אין די מקוה, און ער האָט באַמערקט אַז דער ראש ישיבה איז זייער פאַר'דאגה'ט. האָט ער אים געפרעגט צו עס גייט עפּעס פאר. האָט דער ראש ישיבה אים דערציילט, אַז ווען ער איז געווען אויפ'ן יום טוב שבועות ביי מרן רביה"ק זי"ע, האָט דער רבי אים געפרעגט וואָס עס הערט זיך אין די ישיבה. האָט ער געענטפערט "ב"ה ס'איז דאָ בחורים אין די ישיבה וואָס איך שעם זיך פאר זיי מיט

זייער יראת שמים״.

האָט דער ראש ישיבה ווייטער געזאָגט: ״אָבער נעכטן נאָכט איז שמואל פריעדמאַן דאָ געווען, און איך האָב אים געפרעגט ווער עס זענען די יראי ה' אין די ישיבה, און ער האָט נישט געענטפערט. פאַרשטיי איך פון דעם אַז דער מצב איז נישט אַזוי ווי איך האָב געמיינט, קומט אויס אַז איך האָב געזאָגט פאַר'ן רבי'ן א גוזמא, א גוזמא האָב איך נישט געוואָלט זאָגן פאַר'ן רבי'ן.

ביז אַהער איז וואָס ר' אברהם אליעזר האָט מיר דערציילט.

אַביסל מער ווי א יאָר שפּעטער, בין איך געקומען קיין אַמעריקע, האָב איך געהערט פון די תלמידים וואָס האָבן דאַן משמש געווען רבי משה ארי' ביי זיין באַזוך אין ניו יאָרק, אַז דער ראש ישיבה איז געזעסן ביים רבי'ן זי״ע מיט אן אימה ויראה, און דער רבי האָט אים געפרעגט איבער די ישיבה אין ירושלים. האָט דער ראש ישיבה געענטפערט ״ב״ה ס'איז דאָ בחורים אין די ישיבה וואָס איך שעם זיך פאַר זיי מיט זייער יראת שמים״.

דער רב זצ״ל ארומגענומען מיט תלמידים
(אויב איינער פון אונזערע חשוב'ע ליינער קען אידענטיפיצירן די תלמידים אויפ'ן בילד,
ביטע זיך פארבינדן מיט די מערכת)

הערענדיג דאָס האָט דער רבי' זיך זייער דערפריידט צו הערן אַזאַ גוטן גרוס, ובפרט מיטהאַלטנדיג דאָס תמימות און ערליכקייט פון רבי משה ארי', כאילו ער דאַרף זיך שעמען פאַר אַנדערע.

פאָרזעצונג קומט אי״ה.

וויכטיגע מעלדונג!

אזוי ווי אין די לעצטע תקופה האט זיך עטליכע מאל געמאכט טעכנישע פראבלעמען מיט אונזער אויטאמאטישער טעלעפאון סיסטעם
ווען די תומכי המוסדות וועלכע זענען אנגעשלאסן אינעם

מפעל ״החזקת מלמד״

האבן געהאט שוועריגקייטן צו

הערן די תפלת התשב״ר

ווי די קינדער זענען מתפלל פאר די תומכים און זייערע משפחות

דעריבער טוען מיר מודיע זיין מיט צופרידנהייט, אז דער טעכנישער פראבלעם איז שוין פארראכטן געווארן

איר קענט סיי וועלכע צייט אריינרופן דעם 24 שעה אויטאמאטישן טעלעפאון סיסטעם צו הערן ווי די תלמידים פון אייער כיתה זענען מתפלל פאר אייך און אייער משפחה

מיט אנטשולדיגונג: הנהלת מוסדות יטב לב

14

זיידעניו

דֶערְצֵייל מִיר

קִינְדֶער אַפְּטֵיילוּנְג

מֹשֶׁה'לֶע: אַ גוּטְן טָאג זֵיידִי. בַּיי אוּנְזֶער פָּארִיגְן שְׁמוּעֶס הָאסְטוּ מִיר דֶערְצֵיילְט אִיבֶּער דֶעם רֶבִּי'נְס בַּאזוּךְ אִין אַתְרָא קַדִּישָׁא מִירוֹן, וואוּ דֶער רֶבִּי הָאט פַארְוֵוייל'ט אַ וָואךְ צַייט. וָואס נָאךְ קֶענְסְטוּ מִיר דֶערְצֵיילְן פוּן יֶענֶע טֶעג?

זֵיידֶע: אִין מִירוֹן הָאט דֶער רֶבִּי פִּיל פַארְבְּרֶענְגְט מִיט הַגָּאוֹן הַקָּדוֹשׁ רֶבִּי מָאטְל סְלָאנִימֶער זַצַ"ל. עֶס זֶענֶען פַארְהַאן עֶטְלִיכֶע אִינְטֶערֶעסַאנְטֶע עֶפִּיזָאדְן וֶועלְכֶע זֶענֶען פָארְגֶעקוּמֶען צְוִוישְׁן דֶעם רֶבִּי'ן אוּן רֶבִּי מָאטְל.

רַבִּי מָאטְל, וֶועלְכֶער הָאט זִיךְ בַּאטֵיילִיגְט אִין דִי שִׁיעוּרִים וָואס דֶער רֶבִּי הָאט דָארְט פָּארְגֶעלֶערְנְט, הָאט זִיךְ אַסַאךְ מְפַלְפֵּל גֶעוֶוען מִיטְן רֶבִּי'ן בִּשְׁעַת דִי שִׁיעוּרִים. רֶבִּי מָאטְל הָאט דַאן גֶעזָאגְט אַז עֶר טוּט דָאס וִויבַּאלְד דֶער רֶבִּי גֶעבְּט זִיךְ אָפּ מִיט צְדָקוֹת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, אוּן עֶר וִויל אִים וַוייזְן אַז דִי אִידְן וָואס לֶערְנֶען תּוֹרָה מִתּוֹךְ הַדְּחַק אִין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל זֶענֶען עֶס וֶוערְד.

מֹשֶׁה'לֶע: אִיךְ הָאבּ אַמָאל גֶעהֶערְט אַ מַעֲשֶׂה אַז רֶבִּי מָאטְל הָאט גֶעהֵייסְן זַיין זוּן רֶבִּי יוּדְל סְלָאנִים, וֶועלְכֶער אִיז נָאךְ דַאן גֶעוֶוען אַן אִינְגְל, צוּ שְׁטֵיין אוּן קוּקְן אוֹיפְן רֶבִּי'ן בִּיז דֶער רֶבִּי וֶועט אַרוֹיסְגֵיין פוּנֶעם מְעָרָה. רֶבִּי מָאטְל הָאט צוּגֶעגֶעבְּן אַז אוֹיבּ עֶר וֶועט דָאס טוּהְן וֶועט עֶר אִים בַּאלוֹינֶען מִיט אַ הַאלְבֶּער שִׁילִינְג. רֶבִּי יוּדְל הָאט

זִיךְ טַאקֶע גֶעשְׁטֶעלְט קֶעגְן דֶעם רֶבִּי'ן, וֶועלְכֶער אִיז גֶעזֶעצְן מִיט טַלִית וּתְפִילִין בַּיים עָמוּד, און הָאט זִיךְ אַיינְגֶעקוּקְט אִינֶעם הֵיילִיגְן צוּרָה פוּנֶעם רֶבִּי'ן דִי גַאנְצֶע צַייט וָואס דֶער רֶבִּי אִיז דָארְט גֶעזֶעצְן. וֶוען רֶבִּי יוּדְל אִיז גֶעגַאנְגֶען זָאגְן פַאר זַיין טַאטְן אַז עֶר הָאט טַאקֶע גֶעקוּקְט דִי גַאנְצֶע צַייט אוֹיפְן רֶבִּי'ן, הָאט רֶבִּי מָאטְל אַרוֹיסְגֶענוּמֶען אַ הַאלְבֶּער שִׁילִינְג און עֶס אִים דֶערְלַאנְגְט מִיט אַ שְׁמֵייכְל.

זֵיידֶע: יָא, דָאס אִיז טַאקֶע גֶעוֶוען בַּיי יֶענֶעם בַּאזוּךְ.

כְ'וֶועל דִיר דֶערְצֵיילְן נָאךְ מֶער, רַבִּי מָאטְל הָאט גֶעהֶערְט צוּ דִי לִיטְוִוישֶׁע חֲסִידוּת'ן וואוּ דִי רֶבִּיִים הָאבְּן גֶעוֶוענְלִיך נִישְׁט גֶעזָאגְט קֵיין טִיפֶע פִּלְפּוּלִים, נָאר שַׁארְפֶע, קוּרְצֶע חַסִידִ'ישֶׁע וֶוערְטֶער און שְׁמוּעֶסְן. אָבֶּער יֶעצְט אִיז עֶר מַמָשׁ אַרוֹיס פוּן דִי כֵּלִים, זֶעעֶנְדִיג פַאר זִיךְ אַ רֶבִּי אַן אֱמֶת'ֶער גָאוֹן וֶועלְכֶער אִיז פוּן דִי גְרוֹיסֶע לַמְדָנִים פוּנֶעם דוֹר. נָאכְן שִׁיעוּר הָאט זִיךְ רֶבִּי מָאטְל אָנְגֶערוּפְן מִיט גְרוֹיס הִתְפַּעֲלוּת צוּם רֶבִּי'ן, "אִיר זֶענְט אִין דִי זֶעלְבֶּע בְּחִינָה וִוי רֶבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחָאִי", אוֹיף דִי פְרַאגֶע פוּנֶעם רֶבִּי'ן וָואס עֶר מֵיינְט, הָאט רֶבִּי מָאטְל עֶרְקְלֶערְט וִוי פָאלְגְנְד: "מֶען זֶעט אִין שַׁ"ס גֶעוִוירסֶע תַּנָאִים וָואס הָאבְּן עוֹסֵק גֶעוֶוען אִין עֲבוֹדַת ה' כָּל יְמֵי חַיֵּיהֶם, אָבֶּער אִין גַאנְץ שַׁ"ס וֶוערְט נִישְׁט גֶעבְּרֶענְגְט פוּן זֵיי קֵיין דְּבַר הֲלָכָה, נָאר מַאֲמָרֵי אַגַדְתָּא און מוּסָר, און עֶס וֶוערְט דֶערְצֵיילְט אִין גְמָרָא אִיבֶּער זֵייעֶר גְרוֹיס צִדְקוּת און עֲבוֹדָה. דַאקֶעגְן זֶענֶען פַארְהַאן תַּנָאִים פוּן וֶועלְכֶע עֶס וֶוערְט שְׁטֶענְדִיג נָאכְגֶעבְּרֶענְגְט דִּבְרֵי הֲלָכָה אָבֶּער נִישְׁט קֵיין עִנְיָנֵי אַגָדָה, און עֶס וֶוערְט מֶער גֶעבְּרֶענְגְט עוֹבְדוֹת אִיבֶּער זֵייעֶר גְרוֹיסֶער כֹּחַ אִין הַרְבָּצַת הַתּוֹרָה. אָבֶּער בַּיים תַּנָא רֶבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחָאִי טְרֶעפְן מִיר סַיי פִיל הֲלָכוֹת וָואס צֵייגְט אוֹיף זַיין גְרוֹיסְקַייט אִין תּוֹרָה, און אוֹיךְ וֶוערְט גֶעבְּרֶענְגְט פִיל אִיבֶּער דִי גְרוֹיסֶע עֲבוֹדָה פוּן רֶבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחָאִי אִין דִי עִנְיָנִים פוּן תְּפִילָה און יְשׁוּעוֹת וְכוּ'. און דָא זֶעעֶן מִיר דִי זֶעלְבֶּע בְּחִינָה בַּיים רֶבִּי'ן."

דֶער רֶבִּי הָאט אוֹיף דֶעם גֶעעֶנְטְפֶערְט מִיט אַ שֵׁיינֶער מָשָׁל. אַמָאל פְלֶעגְט זַיין אֵיין דָאקְטָאר וָואס אִיז גֶעוֶוען אַ מוּמְחֶה אוֹיף אַלֶע טֵיילְן פוּנֶעם קֶערְפֶּער און אוֹיף אַלֶע סָארְטְן מַחֲלוֹת. מִיט דִי צַייט זֶענֶען דִי דָאקְטוֹרִים שְׁוַואכֶער גֶעוָוארְן, און מֶען הָאט שׁוֹין גֶעמוּזְט הָאבְּן אַ בַּאזוּנְדֶערֶע דָאקְטָאר פַאר יֶעדֶע מַחֲלָה און פַאר יֶעדְן טֵייל פוּנֶעם קֶערְפֶּער.

דִי זֶעלְבֶּע זַאךְ אִיז מִיט דִי רַבָּנִים. דִי אַמָאלִיגֶע תַּלְמִידֵי בַּעַל שֵׁם זֶענֶען גֶעוֶוען גְרוֹיסֶע עוֹבְדֵי ה', קְדוֹשִׁים וּטְהוֹרִים, און גְלַייכְצַייטִיג זֶענֶען זֵיי אוֹיךְ גֶעוֶוען גְרוֹיסֶע גְאוֹנִים. מִיט דִי צַייט הָאבְּן זִיךְ דִי צְוֵויי זַאכְן אָפְּגֶעטֵיילְט, דִי רַבָּנִים וֶועלְכֶע הָאבְּן גֶעפִירְט קְהִילוֹת און גֶע'פַּסְקְ'נְט שְׁאֵלוֹת זֶענֶען גֶעוֶוען גְרוֹיסֶע גְאוֹנִים אָבֶּער זֵיי הָאבְּן זִיךְ נִישְׁט אָפְּגֶעגֶעבְּן מִיט רֶבִּי'סְטְוֶוע, דַאקֶעגְן דִי רֶבִּיִים זֶענֶען גֶעוֶוען גְרוֹיסֶע עוֹבְדֵי ה' בַּיי וֶועמֶען מֶען הָאט בְּעִיקָר גֶעלֶערְנְט עֲבוֹדַת ה' און חֲסִידוּת. הַיינְט - הָאט דֶער רֶבִּי אוֹיסְגֶעפִירְט - זֶענֶען שׁוֹין דִי רֶבִּי'ס מִיט דִי עוֹבְדֵי ה' אוֹיךְ צְוֵויי בַּאזוּנְדֶערֶע זַאכְן...

מֹשֶׁה'לֶע: נָאךְ מִירוֹן אִיז שׁוֹין דֶער רֶבִּי אַהֵיימְגֶעפָאהְרְן צוּרִיק קֵיין חוּץ לָאָרֶץ?

זֵיידֶע: יָא, מֶען הָאט שׁוֹין נִישְׁט גֶעקֶענְט בְּלַייבְּן לֶענְגֶער וַוייל דָאנֶערְשְׁטָאג פַּרָשַׁת נִצָּבִים אִיז אָפְּגֶעפָאהְרְן דֶער לֶעצְטֶער שִׁיף מִיט וֶועלְכְן מֶען הָאט נָאךְ גֶעקֶענְט אָנְקוּמֶען אַהֵיים בֶּעפָאר רֹאשׁ הַשָּׁנָה. דָאנֶערְשְׁטָאג אִיז נָאךְ דֶער רֶבִּי גֶעוֶוען פַארְטוּהן אִין זַיין עֲבוֹדָה, אוּן דִי מְקוֹרָבִים הָאבְּן אָנְגֶעהוֹיבְּן בֶּעטְן דֶעם רֶבִּי'ן אַז מֶען דַארְף זִיךְ שׁוֹין אַיילְן וַוייל דָאס אִיז דֶער לֶעצְטֶער שִׁיף צוּ אָנְקוּמֶען אַהֵיים נָאךְ אֵיידֶער רֹאשׁ הַשָּׁנָה. גַאנְץ שְׁפֶּעט אִיז דֶער רֶבִּי עֶנְדְלִיךְ גֶעוֶוען גְרֵייט זִיךְ אָפְּצוּרַייסְן פוּנֶעם הֵיילִיגְן צִיּוּן פוּנֶעם תַּנָּא רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחָאִי אִין וֶועמֶען עֶר אִיז גֶעוָוארְן אַזוֹי דָבוּק אִין דִי לֶעצְטֶע וָואךְ, אָבֶער מֶען הָאט שׁוֹין דַאן נִישְׁט גֶעקֶענְט בַּאקוּמֶען אַ גֶעהֶערִיגֶער אוֹיטָא צוּ פָארְן קֵיין חֵיפָה. בְּלֵית בְּרֵירָה הָאט מֶען זִיךְ אַרוֹיפְגֶעזֶעצְט אוֹיף אַ לַאסְט אוֹיטָא מִיט אַלֶע פֶּעקְלֶעך אוּן אַזוֹי אִיז מֶען גֶעפָארְן קֵיין חֵיפָה.

א מודעה אין ירושלים עיה"ק אז דער רבי פארט שוין אהיים

וֶוען מֶען אִיז אָנְגֶעקוּמֶען צוּם בָּארְטְן, הָאט מֶען גֶעזֶען אַז דִי שִׁיף הָאט זִיךְ שׁוֹין אָנְגֶעהוֹיבְּן רִירְן פוּנֶעם בָּארְטְן. אִין דִי לֶעצְטֶע מִינוּט זֶענֶען דֶער רֶבִּי אוּן אַלֶע בַּאטֵיילִיגְטֶע אִין דִי נְסִיעָה אַרוֹיף אוֹיפְן שִׁיף.

עֶס אִיז זִיךְ צוּזַאמְגֶעקוּמֶען אַ גְרוֹיסֶער עוֹלָם אִין חֵיפָה צוּ בַּאגְלֵייטְן דֶעם רֶבִּי'ן. עֶס אִיז זֵייעֶר שְׁוֶוער אָנְגֶעקוּמֶען פַאר דִי אִידְן פוּן יְרוּשָׁלַיִם, בִּפְרָט צְווִישְׁן זֵיי חֲשׁוּבֵי הָעֵדָה, זִיךְ צוּ גֶעזֶעגֶענֶען פוּנֶעם רֶבִּי'ן. עֶס הָאט נָאךְ גֶעטוּלְיָעט דִי הָאפֶענוּנְג אִין זֵייעֶר הַארְץ אַז דִי אָפְּוֶועזְנְהַייט פוּנֶעם רֶבִּי'ן וֶועט נִישְׁט גֶעדוֹיעֶרְן לַאנְג, אוּן אָט וֶועט זִיךְ דֶער רֶבִּי צוּרִיקְקֶערְן, טְרָאגְנְדִיג דֶעם נֵזֶר הָרַבָּנוּת פוּן דִי עֵדָה הַחֲרֵדִית, אוּן מַעֲמִיד זַיין הַדָּת עַל תִּילָהּ בְּאֶרֶץ הַקּוֹדֶשׁ. מִיט טְרֶערְן אִין דִי אוֹיגְן הָאבְּן זִיךְ דִי פַארְזַאמְלְטֶע אִידְן וֶועלְכֶע זֶענֶען גֶעוָוארְן צוּגֶעבִּינְדְן צוּם רֶבִּי'ן בְּלֵב וּבְנֶפֶשׁ צוּגֶעקוּקְט וְוִיאַזוֹי דִי שִׁיף דֶערְוַוייטֶערְט זִיךְ צוּבִּיסְלֶעךְ, נִישְׁט קֶענֶענְדִיג זִיךְ אָפְּרַייסְן פוּנֶעם אָרְט.

אוֹיפְ'ן שִׁיף הָאט דֶער רֶבִּי עֶנְדְלִיךְ גֶעהַאט צַייט צוּ עֶנְטְפֶערְן שְׁרִיפְטְלִיךְ אוֹיף עֶטְלִיכֶע

אָנְגֶעלֶעגְנְהַייטְן וָואס דֶער רֶבִּי אִיז אָנְגֶעפְּרֶעגְט גֶעוָוארְן בִּשְׁעַת'ן וֵוייל'ן אִין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. אֵיין בַּאוואוּסְטֶער בְּרִיוו הָאט דֶער רֶבִּי גֶעשְׁרִיבְּן אִיבֶּער דָאס לֶערְנֶען אוֹיפְן טָמֵא'נֶעם שְׁפְּרַאךְ עִבְרִית. וִוי אוֹיךְ הָאט עֶר גֶעשְׁרִיבְּן אַ שַׁארְפֶע בְּרִיוו אִיבֶּער דֶעם צִיוֹנִיסְטִישְׁן רָב קוּק.

מֹשֶׁה'לֶע: וֶוען אִיז דֶער רֶבִּי אָנְגֶעקוּמֶען אַהֵיים?

מָאנְטָאג פַּרְשַׁת וַיֵּלֶךְ, ב' סְלִיחוֹת, אִיז דֶער רֶבִּי אָנְגֶעקוּמֶען אַהֵיים קֵיין קְרָאלִי, וואוּ דֶער רֶבִּי אִיז גֶעוָוארְן אוֹיפְגֶענוּמֶען מִיט אַ פֵּייעֶרְלִיכֶער קַבָּלַת פָּנִים. אַלֶע גֶעשֶׁעפְטְן אִין שְׁטָאט זֶענֶען פַארְשְׁפַּארְט גֶעוָוארְן, אוּן דִי תַּלְמוּד תּוֹרָה קִינְדֶער זֶענֶען אַרוֹיס מִיט פֶענֶער אִין דִי הֶענְט. מֶען הָאט גֶעזִינְגֶען אוּן גֶעטַאנְצְן אִין דִי גַאסְן מִיט גְרוֹיס פְרֵייד, אוּן פוּן אַלֶע זַייטְן הָאט מֶען זִיךְ גֶעשְׁטוּפְּט צוּ גֶעבְּן שָׁלוֹם פַארְן רֶבִּי'ן.

דִי יָמִים נוֹרָאִים זֶענֶען גֶעפְּרַאוֶועט גֶעוָוארְן מִיט אַ סְפֶּעצִיעֶלֶער דֶערְהוֹיבְּנְקַייט. עֶס אִיז גֶעוֶוען אַ גְרוֹיסֶער וואוּנְדֶער וְוִיאַזוֹי דֶער רֶבִּי, וֶועלְכֶער אִיז גֶעוֶוען שְׁטַארְק אוֹיסְגֶעמוּטְשֶׁעט פוּן דִי טִלְטוּלֵי הַדְּרָכִים, הָאט זִיךְ תֵּיכֶּף אַרַיינְגֶעוָוארְפְן אִין דִי אוֹיסְטֶערְלִישֶׁע עֲבוֹדָה פוּן דִי יָמִים נוֹרָאִים כְּדַרְכּוֹ בַּקוֹדֶשׁ, אוּן עֶס הָאט זִיךְ נִישְׁט אָנְגֶעזֶען קֵיין שְׁוַואכְקַייט אוֹיפְן רֶבִּי'ן. חֲסִידִים דֶערְצֵיילְן אֲפִילוּ אַז דִי יָמִים נוֹרָאִים אוּן דֶער יוֹם טוֹב סוּכּוֹת, וֶוער רֶעדְט נָאךְ פוּן הוֹשַׁעְנָא רַבָּה אוּן שִׂמְחַת תּוֹרָה, זֶענֶען גֶעוֶוען סְפֶּעצִיעֶל גֶעהוֹיבְּן, נָאךְ מֶער וִוי אַנְדֶערֶע יָארְן. אַזוֹי אוֹיךְ אִיז גֶעקוּמֶען צוּ פָארְן אַ גְרֶעסֶערֶער עוֹלָם אוֹיף דִי יָמִים נוֹרָאִים אוּן סוּכּוֹת צוּם רֶבִּי'ן.

מוֹצָאֵי שִׂמְחַת תּוֹרָה, וֶוען דֶער עוֹלָם הָאט בַּאגְלֵייט דֶעם רֶבִּי'ן אַהֵיים, הָאט מֶען גֶעזִינְגֶען דֶעם נַייעֶם נִיגוּן "וַיְהִי בִּישֻׁרוּן מֶלֶךְ", וָואס דֶער רֶבִּי הָאט מִיטְגֶעבְּרֶענְגְט פוּן אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. דֶער עוֹלָם אִיז גֶעטַאנְצְן דֶערוּיף שָׁעוֹת לַאנְג אוֹיפְן וֶועג בַּאגְלֵייטְנְדִיג דֶעם רֶבִּי'ן אַהֵיים, אוּן דֶערְנָאךְ אִינֶעם הוֹיף פוּנֶעם רֶבִּי'נְס שְׁטוּבּ.

בַּיי פַארְשִׁידֶענֶע גֶעלֶעגְנְהַייטְן פְלֶעגְט דֶער רֶבִּי אִיבֶּערְשְׁמוּעֶסְן דִי גֶעהוֹיבֶּענֶע נְסִיעָה - מִיט גְרוֹיס בֶּענְקְשַׁאפְט צוּ אַרְצֵינוּ הַקְדוֹשָׁה ת"ו אוּן אִירֶע גֶעהוֹיבֶּענֶע אַיינְוואוֹינֶער - מִיט דִי מִשְׁתַּתְּפֵי הַנְּסִיעָה, אִיבֶּערְהוֹיפְּט מִיט הרה"ג רֶבִּי לֵייבֶּעלֶע פַּאשְׁקֶעס ז"ל.

דִי נְסִיעָה הָאט אִיבֶּערְגֶעלָאזְט אַ שְׁטַארְקְן רוֹשֶׁם אוֹיף דִי יְרוּשָׁלַיִם'ֶער אִידְן בִּפְרַט, אוּן אוֹיף אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל בִּכְלַל. עֶס אִיז גֶעוֶוען דִי עֶרְשְׁטֶע פוּן דִי פִינְף נְסִיעוֹת קֵיין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וֶועלְכֶע דֶער רֶבִּי הָאט אָפְּגֶעהַאלְטְן מֶשֶׁךְ יְמֵי חַיָּיו, אוֹיסֶער דֶעם גַאנְצְן יָאר תש"ו וֶוען דֶער רֶבִּי הָאט גֶעוואוֹינְט אִין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. אַזוֹי אוֹיךְ הָאט דִי נְסִיעָה אוֹיפְגֶעפְלַאקֶערְט בַּיים רֶבִּי'ן דִי גַעֲגוּעִים אוּן אַהֲבָה צוּ אַרְצֵינוּ הַקְדוֹשָׁה, אוּן זִינְט דַאן אִיז דֶער רֶבִּי גֶעוֶוען מְקוּשָׁר מִיט אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אוֹיף אַן אוֹיסְנַאמְלִיכֶער שְׁטֵייגֶער. דֶער בַּאזוּךְ הָאט אַיינְגֶעפְלַאנְצְט דִי קֶערְנְדְלֶעךְ סַיי פַאר'ן בֵּית הַמֶּדְרָשׁ אֹהֶל רָחֵל וֶועלְכֶע אִיז גֶעגְרִינְדֶעט גֶעוָוארְן קוּרְץ נָאכְן בַּאזוּךְ, אוּן סַיי פַאר דִי מוֹסְדוֹת יִטַּב לֵב וָואס דֶער רֶבִּי הָאט גֶעגְרִינְדֶעט אִינֶעם יָאר תש"ו, וִוי אוֹיךְ פַאר דֶעם נֵזֶר הָרַבָּנוּת פוּן דֶער עֵדָה הַחֲרֵדִית וָואס דֶער רֶבִּי הָאט עֶנְדְלִיךְ אָנְגֶענוּמֶען יָארְן שְׁפֶּעטֶער.

בדרכי הוה עובדא

טאקע 82, אבער נעקסטיים געב אכטונג

לכבוד מערכת בקודש חזיתיך.

את חטאי אני מזכיר היום... וואָס אייגענטליך בין איך אַליינס מסופק צו ס'איז אין כלל פון "את חטאי" אָדער גאָר מעגליך אַז ס'איז געווען ברשות, ווי איך וועל זיך שוין מסביר זיין, אָבער וואָס עס איז זיכער איז, אַז פון היינט און ווייטער וועל איך שוין זיין פיל מער פאָרזיכטיג אין דעם ענין...

וגופא דעובדא הכי הוה.

ס'איז געווען מיט א צייט צוריק ווען איך האָב געהאַט דעם כבוד מיטצוהאַלטן דעם שבת וואָס איז אָרגאַניזירט געוואָרן דורך דעם מוסד נשגב "אור חדש" וואו עס זענען זיך צוזאַמגעקומען טייערע קינדערלעך שיחיו וואָס מן השמים איז אַזוי באַשערט אַז איינער פון די עלטערן איז שוין אויפ'ן עולם האמת, און איך בין בכלל נישט געקומען דאָ שילדערן וואָס דאָרט האָט זיך אָפּגעטון במשך דעם שבת, איינס וואָס איך גלייב אַז דער מוסד איז נישט מסכים, און צווייטענס איז אייער אויסגאַבע בכלל נישט די פלאַטפאָרמע וואו דאָס אויסצולופטערן.

איך וויל בעיקר זיך באַציען צו דעם חלק וואָס איך האָב מיטגעמאַכט אויפ'ן וועג אַהין, צו דעם פלאַץ וואו דער שבת איז געפּראַוועט געוואָרן.

איך בין שוין לאַנג נאָנט צו דעם מוסד, און פאר שבת האָבן די עסקנים מיך געבעטן אַז איך זאָל קומען זיין דאָרט אויף שבת, אַרויסצוהעלפן מיט פאַרשידענע טעכנישע פרטים וואָס האָט זיך אויסגעפעלט. ס'איז געווען אין איינס פון די קורצע פרייטאָג-נאכמיטאגס, און ווידעראַמאָל, ס'איז אפשר נישט געווען אויסגעהאַלטן צו טון אַזוי, אָבער למעשה איז אַזוי געווען, אַז איך האָב מיך אַרויסגעלאָזט אין וועג אַריין זייער שפּעט, וואָס אין רעזולטאַט פון דעם האָב איך ווייטער געדאַרפט א זאַך וואָס איז זייער נישט אויסגעהאַלטן, נעמליך צו פאָרן שנעלער ווי ערלויבט.

חז"ל זאָגן דאך שוין, אַז ווען איינער איז "רץ בערב שבת" איינער לויפט אויפ'ן גאס אום ערב שבת און האָט צובראָכן כלים וכדומה, איז ער פטור פון צו באַצאָלן, ווייל ער איז "רץ ברשות" ערב שבת מעג א איד לויפן שנעלער ווי געווענליך, און דאָס איז געווען דער היתר וואָס איך האָב מיר געגעבן צו פאָרן אַביסל שנעלער ווי ערלויבט. אָבער נאָכאַמאָל, ס'איז זייער נישט אויסגעהאַלטן, און איך ראַט קיינעם נישט צו טון דאָס זעלבע, וואָס סייווי האָב איך זיך איבערגעצייגט האָב איך סיי ווי גאָרנישט אויפגעטון, ווי איך וועל שוין דערציילן.

אַלנפאַלס, איך בין געפאָרן אויפ'ן וועג מיטן גאַנצן גאַלאָפּ, אָבער אינצווישן האָב איך באַמערקט אַז איך פאר צו שנעל, און איך האָב אַראָפּגעלאָזט דעם ספּיד. איך בין דאַן געפאָרן אויף די קעטסקיל בערג, וואו רוב וועג איז דער ספּיד-לימיט 65, און איך בין געפאָרן אַביסל העכער, אַזוי אַז מיר האָט זיך געדאַכט אַז איך פאר בלויז 20 העכער, וואָס אין געוויסע פעלער איז דאָס נישט אַזוי געפערליך.

וואָס עס איז געווען ווייטער, פאַרשטייט דאך געוויס יעדער. נאָך א קורצע צייט האָב איך געזען בליטשקעדיגע לעמפּלעך אונטער מיר. א פּאָליציאַנט איז געווען אונטער מיר, און מיך געהייסן זיך שטעלן אין די זייט. איך צוזאַמען מיט די פּאַסאַזשירן וואָס זענען געווען צוזאַמען מיט מיר, זענען אַלע געווען היבש דערשראָקן, וויסענדיג אַז מיר האָבן עכט נישט וואָס צו ענטפערן, און מיר האָבן נישט געוואוסט וואָס צו ערוואַרטן.

ווילאַנג דער פּאָליציאַנט איז צוגעקומען, האָב איך גלייך אַרויסגענומען א סכום געלט, און עס מפריש געווען פאר צדקת רבי מאיר בעל הנס "מוסדות יטב לב" און ערליך מתפלל געווען אלקא דמאיר עננו, אַז בזכות פון די הייליגע צדקה און בזכות פון דעם וואָס איך פאר אויף שבת מחזק צו זיין די טייערע ליכטיגע קינדערלעך, זאָל מיר גאָרנישט פּאַסירן, איך זאָל קענען פארן ווייטער און אָנקומען בשלום.

נאָך א מינוט-צוויי איז דער פּאָליציאַנט צוגעקומען צו די קאַר, ער האָט מיר גלייך געבעטן לייסענס און רעגיסטראַציע, און נאָכ'ן

עס איבערנעמען פון מיר, פרעגט ער מיר, דו ווייסט אויף וועלכן ספיד דו ביזט געפארן?. איך האָב נישט געוואוסט וואָס צו ענטפערן, האָב איך געזאָגט אַז איך בין געפארן ערגעץ אין די זיבעציגערס, טראַכטענדיג אַז דאָס איז נאָר בערך צען העכער די אָנגעגעבענע ספיט-לימיט וואָס דאָס איז נישט אַזוי געפערליך.

אָבער גלייך פרעגט מיך דער פּאָליסמאַן ווייטער, דו ווייסט וויפיל עס איז דער ספּיד-לימיט אין די געגענט?. ערשט דאַן האָב איך מיך געכאַפּט אַז אויף יענעם שטיקל וועג איז דער ספּיד-לימיט היבש נידריגער, און דאָרט מעג מען געזעצליך פארן נאָר אויף 55. דער פּאָליסמאַן האָט מיר גלייך פאָרגעהאַלטן, זאָגענדיג "דו ביזט געפארן אויף 82 אין א זאָנע וואו די ספּיד לימיט איז 55. דאָס הייסט אַז דו ביזט געפארן מיט 27 מער ווי ערלויבט".

ער איז געווען גערעכט... און מיר איז נישט געבליבן מער ווי ציטערן פון דאָס נאָכפאָלגענדע. דער פּאָליסמאן איז צוריק אַריין אין זיין אויטאָ, און איך האָב מיך גערישט אַז אַליאַדע מינוט קומט ער צוריק מיט א פעטן טיקעט וואָס וועט מיך אָפּקאָסטן אַסאַך געלט, אויסער דעם וואָס עס וועט אַראָפּנעמען א שיינע פּאָר פּוינטס פון די לייסענס. איך האָב שוין אָנגעהויבן פיבערהאַפטיג צו דעבאַטירן מיט די אַרומיגע, ווי אַזוי איך וועל קענען אויספייטן אַז כאָטש די פּוינטס זאָלן נישט אַראָפּגיין.

אַזוי זענען מיר דאָרט געזעסן א גוטע פופצן מינוט אָנגעצויגענערהייט, אַזוי אַז די צייט וואָס איך האָב מיך געשפּארט מיטן פארן שנעלער ווי ערלויבט, האָב איך סייווי נישט פאַרדינט, ווייל דאָ האָב איך ווייטער געדאַרפט וואַרטן אין די זייט טייערע פופצן מינוט.

ענדליך נאָך פופצן מינוט קומט דער פּאָליציאַנט צוריק צו מיר, און ער זאָגט מיר אַזוי "דו ביזט געפארן 82 פּער שעה, נעקסטיים טוה דאָס נישט" ער האָט מיר צוריגעגעבן לייסענס און רעגיסטראַציע, און מיך געלאָזט פארן ווייטער.

וואָס זאָל איך אייך זאָגן? איך האָב קוים געקענט שטעלן א טריט ווייטער. איך, און אַלע וואָס זענען געווען אין די אויטאָ זענען ממש געווען געפּלעפט. אויף דעם האָבן מיר זיך אינגאַנצן נישט גערישט! נישט קיין פּוינטס, און ניטאַמאָל קיין טיקעט! הלא דבר הוא! נאָר דער זכות פון יטב לב איז מיר בייגעשטאַנען אַז איך בין אַרויס אָן קיין שום שאָדן, נאָר מיט דאָס אַז מיר האָבן באַקומען די נויטיגע רבי-געלט, מער נישט צו טון אַזאַ זאַך.

זאל השי"ת העלפן אַז מיר זאָלן אַלץ פארן און קומען לחיים ולשלום מיט סייעתא דשמיא און הצלחה.

נ. י. ל. ברוקלין

בריון

פארזעצונג פון זייט 4

שפירט זיך דער זעלבער ברען און דער זעלבער חיוב פון שטיצן מוסדות יטב לב. הלא דבר הוא, ס'קען נישט זיין אַנדערש, נאָר אַז משמי מרום שטייט דער הייליגער מייסד המוסדות מרן רביה"ק זי"ע שטייט משמי מרום און גיסט ווייטער התלהבות דקדושה פאר עדת צאן מרעיתו, אַז יעדער זאָל ווייטער האָבן דעם זעלבן התלהבות פאר די הייליגע מוסדות אין ארץ ישראל, וואָס דאָס זעלבע האָט מען אויך געהערט פון מרן רביה"ק הברך משה זי"ע, און דאָס זעלבע הערט מען היינט כסדר פון יבלחט"א כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א.

דאָס זענען געווען מיינע געפילן ביים ליינען די אַלע אויסצוגן. מ'הערט דאָ פון עסקנים פון יעדן עלטער, וואָס אַפּעלירן צו אידן פון יעדן עלטער, און מ'דערציילט וואָס מ'האָט אַליינס מיטגעהאַלטן ביי אידן פון יעדן עלטער פון זייער ברען פאר צדקת רבי מאיר בעל הנס מוסדות יטב לב. דאָס איז דער קלאָרער מעסעדזש וואָס קומט אַרויס פון דעם גאַנצן בלעטל מיט מעסעדזשעס וואָס איז געברענגט געוואָרן, אַזש ס'האָט מיר געברענגט צו טרערן אין די אויגן.

און אַז איך האַלט שוין די פּענע אין די הענט לאָזט מיך שוין אַרויסברענגען א זייטיגער נאָטיץ. איינס פון די מעסעדזשעס וואָס איז געברענגט געוואָרן איז דייקא געווען פון א איד וואָס איז נישט קיין יטב לב עסקן, נאָר א גליקליכער טאַטע פון א חשוב'ער יטב לב עסקן, ה"ה הרבני החסיד כהן שדעתו יפה הר"ר אלי' שלמה הכהן קאָהן שליט"א מנה"ר בית רחל קרית יואל. איך האָב מיר פשוט געריבן די אויגן צו ליינען וואָס הר"ר אלי' שלמה דערציילט, אַז "ערב סוכות אינדערפרי" איז ער געווען אין באָראָ פּאַרק אַרומצולויפן נאָך געלט פאר אידנסוועגן. מיר דאָ אין קרית יואל זענען צוגעוואוינט צו טרעפן ר' אלי' שלמה'ן יעדע שטיק צייט נאָכאַמאָל מיט זיין אייגענאַרטיגן בערזל אין די הענט, צו שאַפן געלט פאר אידן.

אָבער ערב סוכות אינדערפרי? אין איינס פון די סאַמע פּאַרנומענסטע טעג אין יאָר, איז הר"ר אלי' שלמה מכתת רגליו צו פאָרן ביז קיין באָראָ פּאַרק, צו גיין דאָרט נאָך געלט, א מערכה וואָס געדויערט אים נישט ווייניגער ווי זעקס-זיבן שעה, אַלעס שטיין אויף די פיס און אַרומלויפן פון מתפלל צו מתפלל. דאָס זאָגט זייער אַסאַך. ר' אלי' שלמה מחייב את כולנו! פון אַזאַ איד דאַרף מען זיך אָפּלערנען, נאָכצוגיין אין זיינע דרכים לכה"פ למחצה ולשליש ולרביע. נישט אומזיסט האָט ר' אלי' שלמה זוכה געווען אַז זיינס א קינד האָט די זכי' צו זיין א גבאי פאר מוסדות יטב לב, א גבאי פאַר'ן הייליגן רבי'ן זי"ע אַליינס! דער זכות פון צדקה מיט מסירת נפש בלייבט נישט שולדיג.

און בעיקר וואָס עס האָט מיך געכאַפּט דער שטיקל פון הר"ר אלי' שלמה שליט"א איז דאָס וואָס ער דערציילט וואָס ער האָט אויפגעפּאַסט ווי אידן האַלטן ביי זיך די רעסיטס פון מוסדות יטב לב, לסגולה ולשמירה. דאָס האָט מיך דערמאַנט א מעשה וואָס איז שוין היבש יאָרן צוריק געשטאַנען דערציילט אין אייער בקודש חזיתיך אויסגאַבע. ביי א מסיבה לטובת מוסדות יטב לב, האָט מען נאָכדערציילט וואָס דער ירושלימ'ער רב הגה"ק רבי משה ארי' פריינד זצ"ל האָט אַמאָל געזאָגט פאַר א מנהל המוסד פון מוסדות יטב לב וואָס איז אַרויסגעקומען קיין ניו יאָרק לרגל א דינער פון די מוסדות, אַז ער זאָל איבערגעבן פאַר'ן ציבור, אַז ביי א מסיבה לטובת מוסדות יטב לב געפונט זיך מרן רביה"ק זי"ע דאָרט אויפ'ן פלאַץ, און יעדער קען זיך דאַן מזכיר זיין ביים רבי'ן לכל מילי דמיטב.

אויפ'ן פלאַץ איז געזעסן דאָרט א חשוב'ער איד וועלכער האָט דאָס זייער ערענסט גענומען. ער האָט זיך גלייך גענומען א פען און פּאַפּיר, און אָפּגעשריבן א קוויטל מיט אן הזכרה איבער א גרויסע ישועה אין וואָס ער האָט זיך דאַן גענויטיגט. ער האָט געלייגט דעם קוויטל צווישן צוויי רעסיטס פון מוסדות יטב לב וואָס ער האָט פאַרמאָגט ביי זיך אין די קעשענע. ס'איז נישט אַריבער מער ווי עטליכע טעג, און דער איד האָט ב"ה געזען א ישועה חוץ לדרך הטבע. דאָס איז די מעשה וואָס איז דעמאָלט פאַרציילט געוואָרן דורך א איד וואָס בדידי הוה עובדא, און ס'איז כדאי דאָס נאָכאַמאָל מפרסם צו זיין, אַז אידן זאָלן וויסן אַז די סגולה פון מוסדות יטב לב איז קאי וקיימי, און ווי שווערער עס קומט אָן צו שטיצן די מוסדות, אַלס שטערקער העלפט די סגולה, ולפום צערא אגרא.

זאל השי"ת העלפן אַז דער זכות פונעם הייליגן מייסד המוסד מרן רביה"ק זי"ע זאל מגין זיין אויף אונז אַלע, ואלקא דמאיר עננו צו זען ישועות ורפואות בכל הענינים עד עולם.

בכל הכבוד נ. ק. קרית יואל

וַתַּעַל שַׁוְעָתָם אֶל הָאֱלֹקִים

24 הזכרה ליין

1877 - YETEV LEV #1
938.3853

און אן עסקן וועט גלייך איבערנעמען אייער הזכרה ובקשה אויף וואס די תלמידים וועלן אי"ה מתפלל זיין

פאר די באקוועמליכקייט און פריוואטקייט פון די אריינרופער, ווערט אייער טעלעפאון-קאל גלייך פארבינדן מיט אונזער עסקן אין ארץ ישראל, וואו אלע הזכרות בלייבן אין שטרענגסטן געהיים

SPONSORED BY:
EXCELLENT INTERIOR
Your Complete Drywall Source
(718) 986-9931
WHAT-A-BARGAIN
Blucap GROUP
Hartman Design
COMMERCIAL • RESIDENTIAL
Outlet2020
New York
JK EXPEDITING SERVICES
MTATRADING
Electronics • Photo Supplies • Batteries
WWW.MTATRADING.COM
YF HIRING
Hiring the right people

Yetev Lev
Eretz Yisruel Inc
POB 2123
Monroe, NY 10949

Non Profit Org.
U.S. Postage
PAID
Mail Way